

Forensic Architecture & Eyal Weizman στο B-FEST | Η Αρχιτεκτονική του Πολέμου: Πόλεις, Βία & Εντοπισμός (Βίντεο)

Η Forensic Architecture και ο ιδρυτής της Eyal Weizman βρέθηκαν μεταξύ των ομιλητών της Βαβυλωνίας τον περασμένο Μάιο στο B-FEST 7, όπου και παρουσίασαν συγκεκριμένα ευρήματα και αποτελέσματα των ερευνών τους. Οι ίδιοι έγιναν ευρέως γνωστοί στο ελληνικό κοινό προσφάτως έπειτα από τη μελέτη και την παρουσίαση της τεχνικής τους έκθεσης για το χρονικό της δολοφονίας του Παύλου Φύσσα.

Παρακάτω δημοσιεύεται το πλήρες βίντεο της ομιλίας τους που διεξήχθει στις 26/05 στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών στα πλαίσια του B-FEST με θέμα: **“Η Αρχιτεκτονική του Πολέμου: Πόλεις, Βία & Εντοπισμός”** με ομιλητές τους:

Eyal Weizman (αρχιτέκτονας, Goldsmiths, παν/μιο του Λονδίνου)
Χριστίνα Βαρβία & Στέφανος Λεβίδης (Forensic Architecture)
Σπύρος Τζουανόπουλος (περ. Βαβυλωνία)

Η Forensic Architecture είναι μία ανεξάρτητη ερευνητική ομάδα, η οποία χρησιμοποιεί εργαλεία της αρχιτεκτονικής για να εντοπίσει στον χώρο κρατικά εγκλήματα. Χρησιμοποιώντας σύγχρονες τεχνολογίες επιτήρησης και εντοπισμού, χαρτογράφησης και ανάλυσης του χώρου **«αντιστρεφει» το βλέμμα και τη χρήση τους**, από εργαλεία κρατικής βίας σε αποδείξεις των κρατικών, πολιτικών, περιβαλλοντικών εγκλημάτων και παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι αποδείξεις αυτές παρουσιάζονται στη δημόσια σφαίρα σε πολιτικά και νομικά φόρα ενώ χρησιμοποιούνται συχνά από δικαστήρια, διεθνείς οργανισμούς

και οργανώσεις υπεράσπισης ανθρ. Δικ/των.

Ο Eyal Weizman είναι Ισραηλινός βραβευμένος αρχιτέκτονας, καθηγητής Χωρικού & Οπτικού Πολιτισμού, διευθυντής του Ερευνητικού Κέντρου Αρχιτεκτονικής στο Goldsmiths, παν/μιο του Λονδίνου. Ιδρυτής της ανεξάρτητης ερευνητικής ομάδας Forensic Architecture. Συγγραφέας πολλών βιβλίων με κύριο ενδιαφέρον την αρχιτεκτονική ως πολιτική παρέμβαση και τον ρόλο της πειθαρχίας στο σύγχρονο αστικό πεδίο πολέμου. Ιδρυτικό μέλος της ομάδας Decolonizing Architecture Art Residency στη Δυτική Όχθη της Παλαιστίνης.

Μεταξύ των βιβλίων του Eyal Weizman βρίσκεται το πρόσφατο Forensic Architecture: Violence at the Threshold of Detectability (2017) καθώς και τα Hollow Land: Israel's Architecture of Occupation, The Conflict Shoreline: Colonialism as Climate Change, Mengele's Skull. Στα ελληνικά κυκλοφορεί το Μέσα από τοίχους, εκδ.Τοποβόρος (2011).

Το Χρονικό της Δολοφονίας Φύσσα: Ολόκληρο το Βίντεο του Forensic Architecture

Παρακάτω δημοσιεύεται στα ελληνικά το πλήρες βίντεο της τεχνικής έκθεσης του ερευνητικού κέντρου **Forensic Architecture** για το χρονικό της δολοφονίας του Παύλου Φύσσα.

Από το αποτέλεσμα της μελέτης προέκυψε το ακριβές χρονοδιάγραμμα της δολοφονίας και η σχετική θέση των εμπλεκόμενων προσώπων: του θύματος, των δραστών και της αστυνομίας.

Η Forensic Architecture είναι μία ανεξάρτητη ερευνητική ομάδα,

η οποία χρησιμοποιεί εργαλεία της αρχιτεκτονικής για να εντοπίσει στον χώρο εγκλήματα. Χρησιμοποιώντας σύγχρονες τεχνολογίες επιτήρησης και εντοπισμού, χαρτογράφησης και ανάλυσης του χώρου «αντιστρεφει» το βλέμμα και τη χρήση τους, από εργαλεία κρατικής βίας σε αποδείξεις των κρατικών, πολιτικών, περιβαλλοντικών εγκλημάτων και παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι αποδείξεις αυτές παρουσιάζονται στη δημόσια σφαίρα σε πολιτικά και νομικά φόρα ενώ χρησιμοποιούνται συχνά από δικαστήρια, διεθνείς οργανισμούς και οργανώσεις υπεράσπισης ανθρ. Δικ/των.

Η Forensic Architecture και ο ιδρυτής της Eyal Weizman βρέθηκαν μεταξύ των ομιλητών της Βαβυλωνίας τον περασμένο Μάιο στο B-FEST 7, όπου και παρουσίασαν συγκεκριμένα ευρήματα και αποτελέσματα των ερευνών τους.

Το παρακάτω οπτικοακουστικό υλικό παρουσιάστηκε πριν από σχεδόν έναν μήνα κατά τη διάρκεια της δίκης της Χρυσής Αυγής. Προβλήθηκε δημόσια για πρώτη φορά την Παρασκευή 5 Οκτώβρη στον χώρο “Κρεμλίνο” στον Πειραιά.

[vimeo id="293615713"]

Δελτίο Τύπου του Forensic Architecture:

Το ερευνητικό κέντρο Forensic Architecture κλήθηκε από την οικογένεια του Παύλου Φύσσα και τους δικηγόρους πολιτικής αγωγής, να διενεργήσει τεχνική διερεύνηση του βιντεοληπτικού και ηχητικού υλικού που περιλαμβάνεται στην δικογραφία για την υπόθεση της δολοφονίας.

Η οικογένεια Φύσσα προσέγγισε το κέντρο τον Απρίλιο 2017 και η έρευνα ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο 2017. Από το αποτέλεσμα της μελέτης προέκυψε μία λεπτομερής αναφορά των γεγονότων που οδήγησαν στην δολοφονία. Η μελέτη πήρε την μορφή βίντεο 43 λεπτών και συνοδευτικής αναφοράς 49 σελίδων.

Η ερευνητική ομάδα εξέτασε βίντεο από κοντινές κάμερες ασφαλείας, απομαγνητοφωνήσεις του εσωτερικού συστήματος επικοινωνίας της αστυνομίας και του ΕΚΑΒ, και καταθέσεις αυτόπτων μαρτύρων. Τα βίντεο συγχρονίστηκαν μεταξύ τους και τοποθετήθηκαν στον σωστό χρόνο μέσω της σύνδεσής του με τα ηχητικά αρχεία. Τα ηχητικά αρχεία συγχρονίστηκαν ακολουθώντας την ροή του διαλόγου και ταυτοποιώντας μακρινούς ήχους στο βάθος των κλήσεων.

Συμπεράσματα:

Από το αποτέλεσμα της μελέτης προέκυψε το ακριβές χρονοδιάγραμμα της δολοφονίας και η σχετική θέση των εμπλεκόμενων προσώπων: του θύματος, των δραστών και της αστυνομίας.

Από το συγχρονισμένο υλικό παρατηρήθηκαν τα εξής:

- Η άφιξη τεσσάρων αστυνομικών μοτοσυκλετών της ομάδας ΔΙ.ΑΣ. στις **23:58:11**. Σημειώνεται ότι περίπου τρία λεπτά αργότερα οι αστυνομικοί δήλωσαν στο εσωτερικό σύστημα επικοινωνίας τους ότι ήταν μόνο μία ομάδα (2 μοτοσυκλέτες/4 αστυνομικοί) παρούσα. Επίσης στις καταθέσεις τους δήλωσαν ότι έλαβαν την κλήση για να παρέμβουν μόνο στις **23:59**.
- Η άφιξη μίας πομπής αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών με κατεύθυνση από την λεωφόρο Σαλαμίνας (που οδηγεί στα γραφεία της Χρυσής Αυγής Νίκαιας) προς την καφετέρια Κοράλλι (όπου ξεκίνησε η εμπλοκή) στις **23:59:08**. Το πρώτο εκ των αυτοκινήτων ταιριάζει στην περιγραφή του αυτοκινήτου του Γ. Ρουπακιά – ένα ασημί Nissan Almera.
- Στις **23:59:40** οι τέσσερις αστυνομικές μοτοσυκλέτες ξαναεμφανίσθηκαν επί της οδού Τσαλδάρη – εκτιμάται ότι έκαναν τον κύκλο του οικοδομικού τετραγώνου (γεγονός που δεν μεταβίβασαν στο κέντρο τους ούτε ανέφεραν στις καταθέσεις τους).
- Στις **00:01:49** φάνηκαν άτομα να τρέχουν επί της οδού Τσαλδάρη και να στρίβουν ανατολικά στην οδό Ξάνθου.

- Παρατηρήθηκε επίσης η άφιξη ενός αυτοκινήτου ασημί Nissan Almera, ο οδηγός του οποίου, εκτιμάται ότι ήταν ο Γ. Ρουπακιάς, ο οποίος εξήλθε κοίταξε προς το σημείο του εγκλήματος και ύστερα ξαναμπήκε στο αυτοκίνητο, έκανε οπισθογωνία και εισήλθε στην οδό Τσαλδάρη ενάντια στο ρεύμα της κυκλοφορίας (**00:02:10-00:03:00**).
- Η δολοφονία υπολογίζεται ότι έλαβε χώρα μεταξύ των **00:03:23 και 00:04:06**.
- Εντός του χρονικού πλαισίου της δολοφονίας, στις **00:03:35**, ένας εκ των αστυνομικών διαβίβασε στο κέντρο επιχειρήσεων της ΔΙ.ΑΣ. ότι 'προσπαθούν να χωρίσουν τα άτομα'.
- Στις **00:05:20**, οι αστυνομικοί διαβίβασαν στο Κέντρο επιχειρήσεων της ΔΙ.ΑΣ. ότι ο Πάυλος Φύσσα είχε τραυματιστεί.

Η μελέτη επιβεβαίωσε την οργανωμένη φύση της επίθεσης αλλά και έθεσε νέα ερωτήματα σχετικά με τον ρόλο των αστυνομικών στην υπόθεση και την αποτυχία τους να αποτρέψουν τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα.

Λονδίνο, 18 Σεπτεμβρίου 2018

Η Γεωιδεολογία των Καταφρονεμένων

Του Νώντα Σκυφτούλη

...Και το νήμα του νέου χωρισμού

Αναλαμβάνοντας τη διαχείριση του ελληνικού καπιταλισμού, ο Σύριζα άφησε στη χωρικότητα του πεδίου της Αριστεράς ό,τι ήδη προϋπήρχε αλλά και ένα εξίσου γνωστό μικρό πολιτικό υποκείμενο

που απέβαλε από τα σπλάχνα της κυβερνησιμότητας του.

Το κενό στον χώρο της ιδεολογίας της Αριστεράς, που η απόδραση του Σύριζα θα άφηνε, ήταν όχι μόνο υπερπλήρες αλλά ξεχειλίζε από την πολυδιατυπωμένη και θεσμισμένη αφηγηματική πληθώρα.

Η πανσημία που χαρακτηρίζει τη μεθοδολογία του συγκεκριμένου χώρου δεν κατόρθωσε να αρθρώσει ούτε μία νέα σημασιολογική κριτική σε ένα πρωτόγνωρο συμβάν που ήταν η ανάληψη της κυβέρνησης από την Αριστερά και η κατάληψη των υπουργικών θώκων από πρώην και νυν συντρόφους. Η νέα, πλέον, αριστερή ανάλυση και αντίληψη απέναντι στο κράτος, στον καπιταλισμό, στην κυρίαρχη θέσμιση, είναι τελικά η πολιτική άποψη του Σύριζα, ο οποίος μπορεί να νομιμοποιείται κοινωνικά αλλά και να αυτοαναιρείται ρητά. Αντιθέτως, η άλλη εναπομείνασα αριστερή αφηγηματική πληθώρα δεν είναι νέα αλλά παραδοσιακή, της οποίας η διαρκής επανάληψη την οδηγεί και αυτήν στην αυτοαναίρεση των θεσφάτων τα οποία χρησιμοποιεί ως αφετηρία.

Μέσα από αυτή την πληθώρα των κριτικών του αριστερού χώρου, αποκαλύπτεται διαμέσου του λόγου, όχι η πολλαπλότητα και η πολυμορφία, αλλά η μονοσήμαντη αφαίρεση που καθόρισε και καθορίζει την ελληνική Αριστερά. Είναι αυτή η αφαίρεση που πληρώνει τα κενά και τα κάνει να ξεχειλίζουν. Είναι το ιστορικό φαντασιακό του χώρου της Αριστεράς, στο οποίο κανένα νέο στοχαστικό δεν προστέθηκε τα τελευταία 50 χρόνια. Παρήχθησαν μόνο κάποιες σημασιολογικές αναδιαρθρώσεις, αναγκαστικά για λόγους συγχρονισμού με τον ευρύτερο αισθητό κόσμο. Αυτές τις αναδιαρθρώσεις ενσωμάτωσε ο Σύριζα για να επιφέρει το τελικό πλήγμα σε ό,τι νέο για το χωρικό πεδίο της Αριστεράς.

Στο εγγενές έλλειμμα της ιδεολογίας της ελληνικής Αριστεράς οφείλεται τόσο η αδυναμία ανάδυσης ενός νέου πολιτικού λόγου έπειτα από μια κρίση, μια διάσπαση, μια ήττα, μια νίκη, όσο και η κοινότοπη επαναληψιμότητα κριτικής άποψης για τα όποια πολιτικά συμβάντα. Αυτή η μανιέρα έρχεται πληθωριστικά να καλύψει το κενό που δημιουργείται και τελικά το αφήνει

ουσιαστικά περισσότερο κενό, διότι με κοινοτοπίες και κενολογίες δεν γεμίζει ούτε πληρούται κανένα κενό.

Τι ήταν και τι είναι η ελληνική Αριστερά

Η ελληνική Αριστερά στο σύνολό της δεν υπήρξε κομμουνιστική. Ο Κομμουνισμός για το σύνολο του χώρου της ιδεολογίας της Αριστεράς ήταν μια μελλοντολογική, πολύ μακρινή αφαίρεση, η οποία εκτοπιζόταν από ένα δαιδαλώδες σύστημα μεταβατικών αφαιρέσεων και οι οποίες απορροφούσαν όλη τη φαιά ουσία του αριστερού αφηγήματος. Ο κομμουνισμός αποτελεί ένα τόσο μεγάλο πρόσχημα, που αφήνεται να αναδυθεί μέσα από την παρακμή της κατώτερής του αφαίρεσης – τον Σοσιαλισμό. Για αυτόν τον συλλογισμό είναι αλήθεια πως δεν φταίνε οι Έλληνες Αριστεροί αλλά είναι σίγουρο ότι είναι οι μόνοι στην Ευρώπη που ήθελαν να τον ακούσουν και να πλειοδοτήσουν σε αυτόν. Φυσικό επόμενο αποτελεί, λοιπόν, η έλλειψη κομμουνιστικής κουλτούρας και φυσικά αντίστοιχου σχεδίου.

Η ελληνική Αριστερά δεν υπήρξε ποτέ αντικαπιταλιστική. Ο αντικαπιταλισμός παρουσιάστηκε μέσα από ένα σύνολο μεταβατικών «αντικαπιταλιστικών» τακτικών, οι οποίες παρέπεμπαν εντέλει στην κατάληψη της εξουσίας και οι οποίες θα εφάρμοζαν, τελικά, τον κρατικό καπιταλισμό, αφού κάτι άλλο δεν υπήρχε στα υπόψιν. Η παντελής απουσία σοσιαλιστικού σχεδίου αντικαθίσταται από την κρατικοποίηση των μέσων παραγωγής, τη μεγαλύτερη δηλαδή απόδειξη εφαρμογής κρατικού καπιταλισμού.

Η λαϊκή δημοκρατία, το αντιιμπεριαλιστικό στάδιο, ο εθνικοαπελευθερωτικός χαρακτήρας, και οι διάφορες μορφές και ονοματοδοσίες παρείχαν στην επερχόμενη σταδιακή «επανάσταση», κατά τη διάρκεια της μεταπολίτευσης, και τον αντίστοιχο χαρακτήρα, αθρώνοντας ταυτόχρονα την πολιτική και οικονομική δομή του ελληνικού καπιταλισμού απέναντι στους «ξένους δυνάστες», στους «ιμπεριαλιστές» και στα «ξένα συμφέροντα».

Η **επανάσταση**, ως ρήξη με το υπάρχον, είχε αποδράσει από το φαντασιακό της Αριστεράς όπως και η Αριστερά από αυτό. Το κενό

αυτό κάλυψαν άλλα φαντασιακά, είτε **εθνικά** είτε **αντιιμπεριαλιστικά**, τα οποία αντικατέστησαν τις οπτικές με τις οποίες φαίνεται ο κόσμος αλλά και τα διάφορα πολιτικά και κοινωνικά πράττειν.

Σε αυτή την κατεύθυνση, και όπως συμβαίνει σε κάθε ιδεολογικοποιημένη πολιτική, παρουσιάστηκε μία διττή γλώσσα, μία του αισθητού κόσμου και μία του υπεραισθητού. Και ενώ στην αρχή φαινόταν ορθολογική αυτή η διττή αμφισημία, μόλις έπεσε τελείως και η χωρικότητα του υπαρκτού, μετετράπη ο σοσιαλισμός και ο κομμουνισμός σε ρώσικη σαλάτα και έμειναν οι υπόλοιπες αφαιρέσεις (αντιιμπεριαλιστικές, κ.λπ.) αποσπασματικές, ορφανές αλλά και απονεκρωμένες από το κομμουνιστικό περιεχόμενο των φορέων τους. Όλα αυτά βρίσκονται πλέον στριμωγμένα στον χώρο της άκρας Αριστεράς, λες και ήθελε κάποιος να τα εναποθέσει εκεί και να φύγει από τον χώρο.

Το αποτέλεσμα, το οποίο βλέπουμε δια γυμνού οφθαλμού στην εναπομείνασα Αριστερά, είναι ότι εξαντλεί την κριτική της σε δύο επίπεδα, τα οποία δεν ανήκουν με φυσικό τρόπο στην Αριστερά. Ανήκουν στην Εθνοκρατική Δεξιά, η οποία, παρ' όλη την εις βάρος της ιστορικότητα, επαναοικειοποίησε την ηγεμονία της σε αυτά τα τρόπαια της ελληνικής Αριστεράς, η οποία τα διακινούσε εισπράττοντας γόητρο και οίκτο μαζί. Με αυτόν τον τρόπο, στην τελευταία απέμεινε το ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΟ, η κριτική στην πολιτική με όρους ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ.

Το ΚΚΕ δικαιωματικά, η μήτρα του αντιιμπεριαλισμού

Η κυρίαρχη μήτρα ιδεολογικής παραγωγής στον χώρο των πολυτασικών αριστερών ρευμάτων είναι δίχως αμφιβολία το ΚΚΕ. Με βάση το κόμμα αυτό, και σε σχέση σύνθεσης ή αντίθεσης, παράγονται οι νοητικές δομές της αριστερής ιδεολογίας και το «σκεπτικό» για τον αισθητό κόσμο, τον εγχώριο και τον διεθνή. Το ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΟ για το ΚΚΕ είναι μια νοητική δομή με ενδογενή αλλά και εξωγενή αίτια.

Το πρώτο, διότι το κόμμα αυτό αντικατέστησε νωρίς την

επανάσταση, ως φαντασιακό πρόταγμα, με το λαϊκοδημοκρατικό ή λαϊκομετωπικό και πέρασε την οπτική του μέσα από τα συμφέροντα της λαϊκομετωπικής συμμαχίας σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο. Ήρθε και η δεκαετία του '40, όχι μόνο για να επισφραγίσει αυτή την προοπτική αλλά και για να την επιβραβεύσει. Έκτοτε, ο εθνοκρατισμός, ο αντιιμπεριαλισμός με μικρές ή μεγάλες εντάσεις, είναι η βάση της ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.

Η τελευταία ενδυναμώθηκε από τον δεύτερο, τον εξωγενή παράγοντα, που είναι ο καθορισμός του κόμματος αυτού από την εξωτερική πολιτική της Ρωσίας (Σ.Ε.), του πάλαι ποτέ κρατικού καπιταλισμού. Ενώ, δηλαδή, στα καθεστώτα με κυρίαρχη ιδεολογία τον μαρξισμό-λενινισμό, η γεωιδεολογία έπαιζε τον ρόλο της υπεράσπισης και διεύρυνσης των κρατικών τους συμφερόντων, για τα αδελφά κόμματα και τις ομαδοποιήσεις στον υπόλοιπο κόσμο ανάγονταν σε ιδεολογία και πολιτική παρέμβαση που έφτανε στα όρια ενός ιδιότυπου σουρεαλισμού.

Η κινέζικη θεωρία των τριών κόσμων (α' κόσμος: οι δύο υπερδυνάμεις, β' κόσμος: ο αναπτυσσόμενος καπιταλισμός, γ' κόσμος: οι υπανάπτυκτες χώρες), η οποία δικαιολογούσε τις οικονομικές και διπλωματικές σχέσεις της μαοϊκής Κίνας με διάφορες δικτατορίες (Χιλής, κ.λπ.), εξελίχθηκε στην Ελλάδα ως μία στρατηγική για τα διάφορα αριστεριστικά ΜΛ κομμάτια και ως πολιτική πρόταση στις ντόπιες άρχουσες ελίτ. Και αυτό δεν ήταν ένας απλός αντιιμπεριαλισμός αλλά αποτελούσε την αθωωτική και νομιμοποιητική φόρμα των σχέσεων κυριαρχίας του υπάρχοντος.

Είχε δίκιο το ΚΚΕ όταν θεωρούσε τους Έλληνες αριστεριστές, δεξιούς οπορτουνιστές ως προς αυτό, διότι έφτασαν να υποστηρίζουν και αντιδραστικά εθνικο-κινήματα στον τρίτο κόσμο. Η άκρα Αριστερά, επομένως, δεν αντλεί τον αντιιμπεριαλισμό της από τις παραδόσεις του ΕΑΜ αλλά τον ενισχύει και με δικά της όπλα, μετατρέποντάς τον σε μια **φευγάτη γεωπολιτική καρικατούρα** (12 μίλια στο Αιγαίο). Με αυτές τις παραδόσεις να κυριαρχούν, δεν ξέφυγαν ποτέ, όσο και αν τις στρογγύλεψαν, και ποτέ δεν έγιναν ούτε αντικαπιταλιστές ούτε βεβαίως και κομμουνιστές, όποια έννοια και να δώσουμε σε

αυτούς τους όρους. Παρ' όλα αυτά, τις χρησιμοποιούν για να υποδηλώσουν όλα τα παραπάνω.

Η συγκρότηση σε ένα λαϊκίστικο αφήγημα, ακόμη κι αν είναι κάτι απολύτως εθνικιστικό, είναι πλέον αυτοσκοπός και θα το υιοθετήσουν αρκεί να υπάρχει ελπίδα ότι θα τροφοδοτηθούν από κόσμο. Γιατί άλλη ελπίδα δεν υπάρχει...

...και από τον αντιιμπεριαλισμό στον εθνικισμό

Η Αριστερά για το Μακεδονικό, τη Μέση ανατολή και την ΕΕ έχει μια εθνοκεντρική οπτική. Μόνο που σήμερα αυτή η αντιιμπεριαλιστική εθνοκεντρική πολιτική αποτελεί κυρίαρχη ιδεολογία και καθολική για τη μικρομεσαία, τουλάχιστον, τάξη αλλά και για τις κυρίαρχες θεσμίσεις (Παιδεία, Δικαιοσύνη, Εκκλησία) με συνέπεια την αμηχανία των διαχωριστικών γραμμών που προκύπτει. Ο *θύτης* και το *θύμα* αγκαλιά, ο Σκαλούμπακας με τον Θεοδωράκη, ο Αριστεριστής τάδε με τον χρυσαυγίτη. Αν τα διάβαζε αυτά κάποιος σε έναν άλλον χρόνο θα τα θεωρούσε συκοφαντίες σταλινικού τύπου. **Να όμως που τα είδαμε με τα μάτια μας γιατί ήμασταν απέναντί τους στις 4 Φλεβάρη.**

Τον τόνο και τον χαρακτήρα σε αυτή την τελευταία γεωιδεολογική εξέλιξη της Αριστεράς τον έδωσαν ασφαλώς ο Συνασπισμός το '89 και ο Σύριζα, συμπορευόμενος με την ακροδεξιά ΑΝΕΛ το 2015. Και σε αυτούς τον παρέδωσαν οι κυρίαρχες αξίες του Ελληνικού Βαλκανικού εθνοκρατισμού. **Τέλος, λοιπόν, οι διαχωριστικές γραμμές Δεξιάς -Αριστεράς.** Το μόνο βέβαιο είναι το νέο νήμα των διαχωριστικών γραμμών, που βρίσκεται ήδη στο προσκήνιο, ανατρέποντας τις χωριστικές αχνοκεριές του παρελθόντος διαχωρισμού.

Συμβαίνουν όμως και εις τας Αναρχίας

Υπάρχουν καθολικά φαινόμενα που εσωτερικεύονται από όλους, γι' αυτό και τα λέμε καθολικά. Στην προκειμένη περίπτωση, όμως, η εμφάνιση του χώρου της Αναρχίας και του Αντιεξουσιαστικού εν γένει ρεύματος κριτικής, ανέδειξε μια πολιτική και ένα φαντασιακό πέρα και ενάντια σε αυτή την ιδεολογία και πολιτική

της Αριστεράς (του ΠΑΣΟΚ συμπεριλαμβανομένου) και από αυτό το πλαίσιο αντλούσε τη δυναμική του. Η κριτική στον αντιιμπεριαλισμό, στο εθνικοανεξαρτησιακό και σε όλον τον πολιτισμό που τα πλαισίωνε, ήταν δίχως αμφιβολία ο πιο βαθύς διαχωρισμός απέναντι στα επαναστατικά προτάγματα που προέβαλλε ο αντιεξουσιαστικός διαφωτισμός.

Παρά την άτακτη φαινομενική υποχώρηση της αριστερής αντιιμπεριαλιστικότητας, ομάδες από τον αναρχικό χώρο φρόντισαν να την καλύψουν και ενισχύσουν, μηχανιστικά είναι η αλήθεια, με ένα είδος **αναρχικού αντιιμπεριαλισμού**. Αυτό έγινε για δύο λόγους που είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε. Η βαθμιαία έξοδος των αναρχικών ομαδοποιήσεων από το σύνολο του αναρχικού προτάγματος και η αντικατάστασή του με ιδεοληψίες και στάσεις προσωρινού και ευκαιριακού χαρακτήρα είναι ο πρώτος λόγος. Δεύτερον, η προσφυγή στα αντιιμπεριαλιστικά μαρξιστικά-λενινιστικά αφηγήματα, λόγω πολιτικής και αναλυτικής ανεπάρκειας.

Αλλά το σημαντικότερο είναι που όλα αυτά γίνονται αποδεκτά και από ένα υποκείμενο το οποίο έχει παραδοθεί σε αυτές τις ανακουφιστικές και παρηγορητικές ψευτοπολιτικές. Ναι μεν δεν υπάρχει κίνδυνος διεύρυνσης, ούτε δυνατότητα εμφάνισης ενός αναρχικού Κιμ, αλλά υπάρχει κίνδυνος γελοιοποίησης της, καταναλωμένης με περίσσεια βουλιμία, λέξης “Αναρχία”. Η χωρίς φειδώ χρησιμοποίηση του όρου, λόγω της γοητείας που προκαλεί αλλά και του κόσμου που συσπειρώνει λόγω ταυτότητας –διότι σε άλλη περίπτωση θα ήταν πιο υποδεέστερο το μπαγκράουντ αυτό και από μια ομάδα μ-λ – κατατρώνει σαν σαράκι αυτό το υψηλό ιδεώδες.

Όπως και να έχουν τα πράγματα, είναι αναγκαίο να επαναδιατυπώσουμε τα αντιεξουσιαστικά προτάγματα και όχι μόνο γι’ αυτόν τον λόγο, ο οποίος ούτως ή άλλως ανήκει στο δίπολο **επανάσταση ή εθνικισμός, αντιιμπεριαλισμός**. Αλλά υπάρχουν πολλοί πιο σημαντικοί και σύγχρονοι λόγοι.

Η συγκεντροποίηση του σύγχρονου κράτους επιβάλλει μια

κυβερνησιμότητα και διαχειρισιμότητα έλεγχου και επιτήρησης, αποστεωμένης από κάθε πολιτικό και νοηματικό περιεχόμενο. Πέρα από τις σχέσεις κυριαρχίας, τεχνολογίας και οικονομίας, η αντιεξουσιαστική κριτική είναι πιο επίκαιρη από ποτέ και αυτό είναι πλέον καθολικά αποδεκτό.

Γνωρίζοντας ότι η εξουσία και το Κράτος είναι η βάση και η δυνατότητα της καταπίεσης, των ανισοτήτων του καπιταλισμού, του ιμπεριαλισμού αλλά και της θανατοπολιτικής του Άουσβιτς, θα διευρύνουμε την αντιεξουσιαστική κριτική σήμερα σε όλα τα σημεία. Ο Οργουελικός εφιάλτης της επιτήρησης και του ελέγχου, της εκμετάλλευσης και του χρηματοπιστωτικού ολοκληρωτισμού δεν παίρνει εναλλακτική διαχείριση. Η κατάργηση των σχέσεων κυριαρχίας περνά μέσα από την κατάργηση του κράτους, με προοπτική την κοινωνική οργάνωση της αυτονομίας, της αντιεξουσίας, της άμεσης δημοκρατίας.

---

* Το παρόν κείμενο δημοσιεύεται στο τεύχος της Βαβυλωνίας #20.

Ένα Δύσκολο Αντίο...

Η αγωνίστρια Ρούλα Καντά μας αποχαιρέτησε για πάντα χτες το πρωί...

Η Ρούλα υπήρξε εδώ και χρόνια η πολυαγαπημένη μας συντρόφισσα και γραφίστρια του Περιοδικού Βαβυλωνία και της Αντιεξουσιαστικής Κίνησης Αθήνας, μπροστάρισσα στο Νοσότρος και στην Κατάληψη Πάτμου και Καραβία, παρούσα σε όλους τους κοινωνικούς αγώνες για δικαιοσύνη και ελευθερία. Δίδαξε ήθος, αξιοπρέπεια και ανιδιοτέλεια, παραμένοντας ως το τέλος πιστή στις αξίες της.

Η Πατησιώτισσα Ρούλα ήταν η ψυχή της παρέας με πάθος για τη ζωή. Όσο έξω καρδιά ήταν άλλο τόσο δούλευε σεμνά, αθόρυβα και αδιάκοπα όλα αυτά τα χρόνια για τον κοινό μας σκοπό. Πόσα μερόνυχτα και ξενύχτια περνούσε για να “πάμε τυπογραφείο” τα έντυπα και τις αφίσες. Και μετά ακολουθούσε η συλλογική ικανοποίηση και καμιά ρακή.

Όσοι και όσες τη ζήσαμε γνωρίζουμε πολύ καλά πως το κενό που μένει δεν γεμίζει... Το μεγάλο έργο που άφησε θα μας συντροφεύει για πάντα.

ΚΑΛΟ ΤΑΞΙΔΙ ΡΟΥΛΑ!

0 Αλγόριθμος ενός Βιασμού

Της Αναστασίας Ματσούκα

Ως αλγόριθμος ορίζεται “μια πεπερασμένη σειρά ενεργειών, αυστηρά καθορισμένων και εκτελέσιμων σε πεπερασμένο χρόνο, που στοχεύουν στην επίλυση ενός προβλήματος”. Για τις ανάγκες, όμως, του παρόντος κειμένου και την προσέγγιση του βιασμού ως τιμωρητέας πράξης, θα χρειαστεί να εκκινήσουμε από έναν ελάχιστα τροποποιημένο ορισμό του αλγορίθμου.

Ως αλγόριθμο, λοιπόν, για τις επόμενες γραμμές θα νοούμε “μια πεπερασμένη σειρά ενεργειών, αυστηρά καθορισμένων και εκτελέσιμων σε πεπερασμένο χρόνο, που οδηγούν στη δημιουργία ενός προβλήματος”.

Η ειδοποιός διαφορά του βιασμού -από τα είδη προβλημάτων που χαρακτηρίζονται ως ποινικά κολάσιμες πράξεις, είναι ότι δεν απαιτείται απλά η τέλεση μιας πράξης από έναν δράστη υπό ορισμένες συνθήκες (αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος) και η ύπαρξη ενός συγκεκριμένου ψυχικού δεσμού με αυτή (υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος). Στην περίπτωση του βιασμού, απαιτείται η διαπίστωση ενέργειας/αντίδρασης από την πλευρά του θύματος, η οποία θα αποκλείει την ύπαρξη συγκατάθεσης και θα οδηγεί στην στοιχειοθέτηση του βιασμού. Απαιτείται η ύπαρξη αντίδρασης που προκύπτει με τη μορφή ενός όχι και τόσο εύκολου αλγορίθμου, τον οποίο θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε μέσα από πολύ πρόσφατα νομολογιακά παραδείγματα.

Το πρώτο παράδειγμα είναι αυτό της Π.Α. η οποία είχε τραυματίσει θανάσιμα τον 46χρονο Ν.Ζ. στις 22 Ιουνίου 2016, έπειτα από σεξουαλική επίθεση που δέχτηκε από τον ίδιο την ώρα που βρισκόταν μαζί με την 17χρονη φίλη της, σε κεντρική πλατεία της Κορίνθου.

Το Μεικτό Ορκωτό Δικαστήριο Ναυπλίου την καταδίκασε πριν λίγο καιρό σε 15 χρόνια κάθειρξης για το κακούργημα της ανθρωποκτονίας από πρόθεση σε ήρεμη ψυχική κατάσταση, 6 μήνες

φυλάκιση για το πλημμέλημα της οπλοφορίας και 6 μήνες για οπλοχρησία, χωρίς να αναγνωρίσει την ύπαρξη απόπειρας βιασμού, αλλά απλής σεξουαλικής επίθεσης. Ο συνήγορος της πολιτικής αγωγής επέμεινε εντόνως, όπως είναι σύνηθες στις περιπτώσεις βιασμών που φτάνουν στις δικαστικές αίθουσες, πως δεν υπήρχαν εμφανή σημεία πάλης -επομένως ούτε και απόπειρα βιασμού. Μάλιστα, παρότι και οι δυο γυναίκες τελούσαν υπό την εντύπωση πως ο δράστης της απόπειρας οπλοφορούσε και επρόκειτο να τους επιτεθεί, το δικαστήριο δεν πείστηκε ότι βρίσκονταν σε άμυνα ή νομιζόμενη άμυνα ή έστω σε πλάνη, παραδοχή η οποία θα οδηγούσε σε μειωμένο καταλογισμό και συνακόλουθα ποινή.

Η δεύτερη περίπτωση είναι εκείνη της 40χρονης Τ., οικονομικής μετανάστριας στην οποία τον περασμένο Νοέμβρη επιβλήθηκε ποινή δέκα ετών και έξι μηνών για το κακούργημα της θανατηφόρας σωματικής βλάβης και το πλημμέλημα της οπλοχρησίας, καθώς τραυμάτισε θανάσιμα τον σύντροφό της ο οποίος την κακοποιούσε.

Στην κατηγορούμενη αναγνωρίστηκε το ελαφρυντικό της ειλικρινούς μεταμέλειας, εφόσον κάλεσε το ασθενοφόρο αμέσως μετά τον τραυματισμό, και το ελαφρυντικό της ανάρμοστης συμπεριφοράς του θύματος, χωρίς όμως να αναγνωρίζεται ότι η διαρκής κακοποίηση την οποία υφίστατο ήταν επαρκής συνθήκη για να συνιστά η πράξη της πράξη άμυνας. Αξίζει να σημειωθεί η γνώμη που εξέφρασε δικαστής η οποία μετείχε στην συγκεκριμένη σύνθεση του Μικτού Ορκωτού, σύμφωνα με την οποία μόνο πέντε μήνες κακοποίησης δεν συνιστούν χρόνια κακοποίηση, και επομένως, δεν έπρεπε να αναγνωριστεί όχι μόνο η άμυνα, αλλά ούτε και το ελαφρυντικό της ανάρμοστης συμπεριφοράς του θύματος της ανθρωποκτονίας.

Το τρίτο παράδειγμα αφορά υπόθεση ομαδικού βιασμού 18χρονης, σε φεστιβάλ στην Παμπλόνα της Ισπανίας, το 2016.

Πέντε άνδρες την παρέσυραν σε ένα υπόγειο κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ και την εξανάγκασαν σε διαδοχικές σεξουαλικές επαφές, τις οποίες μάλιστα μαγνητοσκόπησαν. Στη συνέχεια οι πέντε βιαστές ανέβασαν τα βίντεο στη διαδικτυακή ομάδα με την

ονομασία “Αγέλη”, όπου άνδρες αναρτούν τις σεξουαλικές τους συνευρέσεις. Το δικαστήριο τους καταδίκασε σε 9 χρόνια φυλάκιση κρίνοντάς τους ένοχους για σεξουαλική κακοποίηση αλλά όχι για την, πολύ βαρύτερη, κατηγορία του βιασμού, για την οποία, κατά τον ισπανικό νόμο, απαιτείται να έχει ασκηθεί και κάποια βαριάς μορφής βία στο θύμα.

Ο τρόπος χειρισμού των υποθέσεων αυτών από τη δικαιοσύνη (χωρίς να έχει ιδιαίτερη σημασία το ότι τα νομοθετικά πλαίσια και τα δικαστήρια διαφέρουν), καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο η ετεροπατριαρχία διαπερνά και διαμορφώνει τα θεσμικά κείμενα και όργανα του κράτους δικαίου.

Οι κοινωνίες μας αναμένουν από τα θύματα βιασμού μια συγκεκριμένη συμπεριφορά, η οποία έχει δύο προεκτάσεις: αφενός εξετάζεται η συμπεριφορά του θύματος προκειμένου να στοιχειοθετηθεί το ίδιο έγκλημα του βιασμού ή η απόπειρά του (αν αντιστάθηκε επαρκώς), και αφετέρου, στις περιπτώσεις που στην προσπάθειά αντίστασης προκληθεί βλάβη στον θύτη εξετάζεται ώστε να αναγνωριστούν λόγοι άρσης του αδίκου, όπως η άμυνα, μειωμένος καταλογισμός, ή ελαφρυντικά κατά την επιμέτρηση της ποινής. Τα ίδια περιστατικά, μας τοποθετούν μάλιστα τις υποχρεώσεις των θυμάτων πάνω και σε έναν χρονικό/λογικό άξονα, ώστε να προσδιορίζονται και τα “καθήκοντά” τους ανάλογα με το στάδιο της επίθεσης που δέχονται.

Κατά το στάδιο αυτό που θεωρείται “απλή παρενόχληση” (το προπαρασκευαστικό, με κάποιο τρόπο, στάδιο της απόπειρας

βιασμού) το θύμα οφείλει να είναι, κατά την κρατούσα εντός του πατριαρχικού πλαισίου άποψη, εκείνο που θα φροντίσει να απομακρυνθεί και να προστατευθεί από τη συμπεριφορά που προσβάλλει βίαια τον προσωπικό του χώρο. Το θύμα έχει ευθύνη να προστατευθεί και να μην προβεί σε καμία πράξη ή κίνηση δυνατή να θεωρηθεί πρόκληση προς τον βιαστή, διότι σε αυτή την περίπτωση “τα ήθελε και τα έπαθε” και εκείνος “άντρας ήταν, τι να έκανε;”.

Συνεπώς, συντελείται μια **ανατροπή της κοινής λογικής**, καθώς υφίσταται μια σιωπηρή παραδοχή: ότι οι γυναίκες οφείλουν να συνενυρεθούν ή να προβούν σε οποιαδήποτε συναφή πράξη. Η κουλτούρα του βιασμού, πλέγμα λόγων που καθιστούν δυνατή την παραπάνω συλλογιστική, βρισκόταν απερίφραστα διατυπωμένη στο ποινικό δίκαιο μέχρι το 2006, όταν το αδίκημα του βιασμού εντός γάμου θεωρήθηκε έγκλημα για πρώτη φορά, καθώς πριν το έτος αυτό σύμφωνα με το νομοθέτη με τη σύναψη γάμου οι σύζυγοι εκχωρούσαν το δικαίωμά τους στην συναίνεση ή όχι στο σεξ.

Σε περίπτωση που η γυναίκα θύμα δεν καταφέρει να προστατευθεί και να γλιτώσει, εισερχόμαστε επίσημα στο στάδιο της απόπειρας βιασμού που μαθηματικά οδηγεί, εκτός απροόπτου, στον βιασμό.

Στο στάδιο αυτό θα πρέπει σε κάθε στιγμή, με τις κινήσεις της και με τον τρόπο που εκφράζεται, να αντιστέκεται και μάλιστα να φροντίζει να το κάνει τόσο αποτελεσματικά, ώστε να μείνουν τουλάχιστον κάποια ίχνη πάλης ή να μπορεί με κάποιον τρόπο να το αποδείξει. Εάν η σωματική της διάπλαση, η ψυχική της κατάσταση ή οι γενικότερες συνθήκες δεν της επιτρέπουν να αντιδράσει με τρόπο που θα αφήσει ορατά σημάδια αντίστασης, όταν έρθει η στιγμή να ζητήσει ενώπιον της δικαιοσύνης την τιμωρία του δράστη, ο δικηγόρος του θα τραβήξει μια από τις πολλές δικαιολογίες από τη φαρέτρα επιχειρημάτων του ελληνικού βόθρου και θα ισχυριστεί με το ανάλογο επιθετικό ύφος ότι “η έλλειψη σημαδιών πάλης συνηγορεί στην ύπαρξη συναίνεσης και άρα δεν έχουμε άδικη πράξη”, ότι “μα καλά, το δήθεν θύμα δεν μπορούσε να φωνάξει αρκετά δυνατά για να την ακούσουν και να τρέξει κάποιος να τη βοηθήσει;” ή ότι “το σωματικό βάρος του

δράστη ήταν μόλις 30% αυξημένο σε σχέση με του φερόμενου ως θύματος, άρα θα μπορούσε σίγουρα να τον απομακρύνει αν το επιθυμούσε".

Με λίγα λόγια, το θύμα θα βρεθεί στη θέση της 18χρονης, που σύμφωνα με τον ισπανικό ποινικό κώδικα και τα ισπανικά δικαστήρια υπέστη απλή κακοποίηση και όχι ομαδικό βιασμό. Εάν είχε αντισταθεί λίγο καλύτερα, εάν είχε καταφέρει να αφήσουν πάνω της εμφανή σημάδια βίας, θα είχε το προνόμιο της στοιχειοθέτησης και της τιμωρίας του βιασμού.

Από την άλλη πλευρά, οι γυναίκες θύματα βιασμού θα πρέπει να είναι εξίσου προσεκτικές ώστε να μην υπερβούν, ανάλογα με την περίπτωση, το αναγκαίο μέτρο της άμυνας, σταθμίζοντας προσεκτικά τον τρόπο και τα μέσα αντίστασης που θα επιλέξουν σε κάθε στάδιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 3 του Ποινικού Κώδικα, "το αναγκαίο μέτρο της άμυνας κρίνεται από το βαθμό επικινδυνότητας της επίθεσης, από το είδος της βλάβης που απειλούσε, από τον τρόπο και την ένταση της επίθεσης και από τις λοιπές περιστάσεις". Δηλαδή, πρέπει να είναι προσεκτικές ώστε να μην μπερδεύουν μια απλή παρενόχληση -από τις συνηθισμένες και καθημερινές- με απόπειρα και αρχή τέλεσης πιθανού βιασμού και αντιδράσουν με υπερβολικό και άρα αξιόποιο τρόπο.

Σε αυτή την περίπτωση, το θύμα ή το υποψήφιο θύμα του βιασμού θα βρεθεί στη φυλακή, προκαλώντας μάλιστα και τον κοινωνικό αποτροπιασμό, όπως η Π.Α από την Κόρινθο, που καταδικάστηκε σε 15 χρόνια κάθειρξης για το κακούργημα της ανθρωποκτονίας σε ήρεμη ψυχική κατάσταση, 6 μήνες φυλάκιση για το πλημμέλημα της οπλοφορίας και 6 μήνες για οπλοχρησία. Κατά το δικαστήριο, ο επίδοξος βιαστής, επιδίωξε μια απλή παρενόχληση/ σεξουαλική επίθεση και δεδομένου ότι δεν είχε προλάβει να προχωρήσει σε απόπειρα βιασμού, ήταν άδικο και τιμωρητέο αυτό που έπαθε. Το δικαστήριο δεν ενδιαφέρθηκε καν για το γεγονός πως το θύμα του επίδοξου βιαστή υφίστατο για πολλά χρόνια κακοποίηση και ζούσε

σε ένα περιβάλλον που την ανάγκαζε να βρίσκεται σε διαρκή εγρήγορση με σκοπό να προστατεύσει τον εαυτό της.

Ήταν υποχρεωμένη να μπορεί να συμπεριφερθεί με βάση τον αλγόριθμο και να μπορεί σύμφωνα με την εισαγγελία “να αντιληφθεί την αξία της ανθρώπινης ζωής όπως εμείς που είμαστε άλλου μορφωτικού επιπέδου”.

Αντίστοιχα, η Τ., η οποία τραυμάτισε θανάσιμα τον σύντροφό της που την κακοποιούσε, κατά το δικαστήριο δεν βρισκόταν σε άμυνα διότι η χρόνια κακοποίηση δεν θεωρήθηκε επαρκής αιτία νόμιμης άμυνας. Σε περίπτωση αναγνώρισης της ύπαρξης άμυνας, θα επερχόταν άρση του άδικου χαρακτήρα της πράξης του θανατηφόρου τραυματισμού και άρα δεν θα υπήρχε καταδίκη και τιμωρία. Η μεγαλύτερη παραχώρηση που μπόρεσε να κάνει η έδρα ήταν να αναγνωριστεί πως η χρόνια κακοποίηση λήφθηκε υπόψη ως ελαφρυντικό κατά την επιμέτρηση της ποινής. Όμως, παρέμεινε η κρίση του άδικου χαρακτήρα της πράξης της Τ., και η απαξία που τη συνοδεύει.

Σύμφωνα με την κρατούσα δικαστηριακή αντίληψη, το να βρεις τη δύναμη να αμυνθείς και να αντισταθείς σε μια ρουτίνα κακοποίησης είναι πράξη άδικη, και σε κάθε περίπτωση, η χρόνια κακοποίηση δεν δικαιολογεί την υπέρβαση του αναγκαίου μέτρου άμυνας. Βάσει της λογικής αυτής, ο θανάσιμος τραυματισμός του θύτη της κακοποίησης θα ήταν ανάλογος και αναγκαίος μόνο σε περίπτωση που αυτός έφτανε στο σημείο να απειλήσει να σκοτώσει το θύμα της κακοποίησης. Αλλά και σε αυτή την περίπτωση, η δράστρια θα έπρεπε να δικαιολογήσει, μάλλον ανεπιτυχώς, γιατί δεν απομακρύνθηκε από αυτόν νωρίτερα και τι σημαίνει η εξάρτηση από ένα καταπιεστικό περιβάλλον στην περίπτωση, που τυχαίνει να είσαι μετανάστρια και γυναίκα.

Κάπως έτσι έχει, λοιπόν, η σειρά των ενεργειών που οδηγούν στη στοιχειοθέτηση του βιασμού και κάπως έτσι προσδιορίζεται η αρμόζουσα συμπεριφορά του θύματος σε κάθε στάδιο. Στις ετεροπατριαρχικές κοινωνίες, τα θύματα έχουν μεγάλο μέρος της ευθύνης του ίδιου τους του βιασμού και το βάρος της απόδειξης

της πράξης και της τιμωρίας του δράστη. Στις δικές μας δυτικές φιλελεύθερες δημοκρατίες και τα αντίστοιχα κράτη δικαίου, οι γυναίκες θα πρέπει να είναι προσεκτικές, να φυλάγονται, να μην προκαλούν και αν έρθει η κακιά η ώρα να θυμούνται τον αλγόριθμο. Να μη μπερδεύουν το απλό πείραγμα με την έντονη παρενόχληση και αν χρειαστεί να αμυνθούν να το κάνουν λελογισμένα και όπως επιβάλλει ο νομικός μας πολιτισμός, ο οποίος θα πρέπει να ξεριζωθεί μαζί με τις υλικές συνθήκες που του αντιστοιχούν.

* για το πλήρες χρονικό των υποθέσεων της Π.Α. και της Τ. η αναγνώστρια/αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στα αντίστοιχα αναλυτικά ρεπορτάζ του Τάσου Θεοφίλου στο omniatv.com

** τα παραπάνω γράφτηκαν σε αναμονή της εκδίκασης σε δεύτερο βαθμό των τριών υποθέσεων.

Το παρόν κείμενο δημοσιεύεται στο νέο περιοδικό Κιουρί@, τεύχος 0, καλοκαίρι 2018.

Βιορευστά: Καταστροφή που σχεδιάστηκε μεθοδευμένα, χωρίς εμάς και σε βάρος μας

Ομάδα Πολιτών Λιμνοθάλαζα

Τον Φλεβάρη του 2014 ο τοπικός τύπος δημοσίευσε άρθρο δημοτικού συμβούλου που αποκάλυπτε τα σχέδια κατασκευής 4 μονάδων καύσης βιορευστών στον κάμπο του Ευηνοχωρίου, πολύ κοντά στην λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου. Η ομάδα πολιτών “Λιμνοθάλαζα” και άλλοι πολίτες του Μεσολογγίου ξεκίνησαν

αμέσως μια σειρά συζητήσεων και ανοιχτών συνελεύσεων ώστε να μάθουμε τι ακριβώς συμβαίνει και να οργανώσουμε την αντίδραση μας. Αυτή την στιγμή, 18 μήνες μετά, τα εργοστάσια δεν έχουν ακόμα μπει σε λειτουργία, όμως ακόμα δεν έχει μπει ένα οριστικό τέλος σε αυτά τα σχέδια.

Το κείμενο αυτό έχει σκοπό να παρουσιάσει όλη την υπόθεση, τα επιχειρήματά μας ενάντια σε τέτοιου τύπου επενδύσεις, τις καταστροφικές συνέπειες των μονάδων αυτών καθώς και τις κινήσεις που έχουμε κάνει.

Πώς αδειοδοτήθηκαν οι 4 Μονάδες Καύσης Βιορευστών;

2014

Το 2014 εκπονήθηκε ΜΠΕ νέας μονάδας επεξεργασίας αγροτικών υπολειμμάτων (φυτικής βιομάζας) προς παραγωγή βιοαερίου και μονάδας ηλεκτροπαραγωγής από βιοαέριο ισχύος 0,9 MW σε γήπεδο πενήντα οκτώ (57,61) στρεμμάτων στη θέση Παλαιοκαμάρες του Δήμου Μεσολογγίου. Σύμφωνα με το κείμενο της ΜΠΕ (παρ. 1.9) «Σκοπός του συγκεκριμένου έργου είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και συγκεκριμένα από βιομάζα (γεωργικά υπολείμματα και πυρηνόξυλο). [...] Στόχος της επένδυσης είναι η εκμετάλλευση του ενεργειακού περιεχομένου των οργανικών αποβλήτων, κατά τρόπο που συμβάλλει στο γενικότερο περιορισμό της ρύπανσης της ατμόσφαιρας, του υπεδάφους και των υδάτινων πόρων, λόγω της αντικατάστασης της παραγόμενης ενέργειας από συμβατικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής».

Επιλέχθηκε μάλιστα η χωροθέτηση της εγκατάστασης σε περιοχή γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας λόγω εγγύτητας με την πρώτη ύλη παραγωγής ενέργειας. Σχετικά εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2014 από τον Γ.Γ.Α.Δ. Πελοπ/σου, Δυτ. Ελλάδας & Ιονίου η ΑΕΠΟ του ως άνω έργου.

2015

Μόλις 6 μήνες αργότερα, τον Ιούνιο του 2015, ο Γενικός Δ/ντής

Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Α.Δ. εξέδωσε απόφαση τροποποίησης της ως άνω ΑΕΠΟ με προσθήκη «εναλλακτικής μονάδας σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύσιμο βιορευστά ισχύος 0,9MW» στην ίδια θέση. Στο σκεπτικό της οποίας (υπ' αριθ. 13) αναφέρεται ότι «η τροποποίηση αφορά την προσθήκη εναλλακτικής μονάδας σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύσιμο βιορευστά (χρησιμοποιημένα τηγανέλαια κλπ) ισχύος 0,9MW η οποία δεν θα λειτουργεί ταυτόχρονα με την μονάδα καύσης του *syngas*. Η τροποποίηση δεν αφορά αύξηση της ισχύος ηλεκτροπαραγωγής».

2016

Στη συνέχεια, τον Φεβρουάριο του 2016 με νέα απόφαση τροποποίησης καταργείται η εναλλακτική μονάδα επεξεργασίας αγροτικών υπολειμμάτων προς παραγωγή βιοαερίου μέσω διαδικασίας αεριοποίησης & η μονάδα ηλεκτροπαραγωγής από βιοαέριο. Η τελευταία εκδοθείσα απόφαση τροποποίησης είναι αυτή του Αυγούστου 2016 σύμφωνα με την οποία «οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αφορούν στη διόρθωση των λειτουργικών χαρακτηριστικών των ηλεκτρογεννητριών καθώς και την ετήσια απαιτούμενη ποσότητα βιορευστών» (σκεπτικό υπ' αριθ. 36).

Γιατί δεν θέλουμε τις Μονάδες Καύσης Βιορευστών στο Εθνικό Πάρκο Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου-Αιτωλικού;

Α. Δεν υπήρχε κανένας Εθνικός ή/και αναπτυξιακός λόγος χωροθέτησης των μονάδων αυτών σε εκτάσεις υψηλής γεωργικής παραγωγικότητας και εντός του Εθνικού Πάρκου (με τέσσερεις κωδικούς προστασίας). Αυτή εκμαιεύτηκε παραπλανητικά) με πρόσχημα τη χρήση παραγόμενης βιομάζας στην περιοχή (απόβλητα διφασικών ελαιοτριβείων τα οποία είναι αδύνατον να αξιοποιηθούν) και την εγγύτητα στην Α' ύλη και β) με λάθος περιβαλλοντική κατάταξη των μονάδων, ώστε να αδειοδοτηθούν από κατώτερη αδειοδοτική αρχή. Επιπρόσθετα η εγκατάστασή τους εντός του Εθνικού Πάρκου σε καμία περίπτωση δεν συνάδει με την προωθούμενη, από την Περιφέρεια, Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση της περιοχής, χρηματοδοτούμενη από το Π.Ε.Π Δυτ.

Ελλάδας.

Β. Δεν υπήρξε, κατά τις διαδικασίες αδειοδότησης, διαβούλευση και συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού στις Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ).

Γ. Δεν υπήρξε επανάληψη της διαδικασίας αδειοδότησης (σύνταξη καινούργιας ΜΠΕ κλπ), όταν άλλαξε εντελώς η παραγωγική διαδικασία και η Α' ύλη τους, με τρεις τροποποιήσεις των ΜΠΕ των μονάδων.

Ο νόμος ν. 2742/1999, όπως ισχύει, προβλέπει στο άρθρο 15 «2. Στην αρμοδιότητα των φορέων διαχείρισης υπάγονται [...] γ. **Η παροχή αιτιολογημένων γνωμοδοτήσεων πριν από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων** των έργων και δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στις περιοχές ευθύνης τους ή των οποίων οι επιπτώσεις επηρεάζουν, άμεσα ή έμμεσα, τις περιοχές αυτές, καθώς και σε κάθε άλλο θέμα για το οποίο ζητείται η γνώμη τους από τις αρμόδιες αρχές». Ωστε, πρόκειται για πλημμέλεια της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης το γεγονός ότι δεν γνωμοδότησε ο Φορέας Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου επί της τροποποίησης της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

Δ. Οι εκπομπές οξειδίων του αζώτου των μονάδων αυτών ισοδυναμούν σχεδόν με **τριπλασιασμό του στόλου των αυτοκινήτων στην ευρύτερη περιοχή του Μεσολογγίου**, οι σημαντικές εκπεμπόμενες ποσότητες θερμότητας οι οποίες αποκρυφτήκαν, καθώς και ο παραγόμενος συνεχής θόρυβος τους με τις συνεπαγόμενες οχλήσεις τους στο περιβάλλον, είναι αδιανόητες σε μια περιοχή τόσο μεγάλης οικολογικής αξίας. Τα παραπάνω στις ΜΠΕ των μονάδων θεωρούνται ανύπαρκτα και δεν προβλέπεται κανένα προληπτικό μέτρο απαγωγής τους και προστασίας εξ' αυτού του Εθνικού Πάρκου.

Ε. Η διακριτή αντιμετώπιση, υπέρ των εταιρειών αυτών, από τη διοίκηση, θέτει σε κίνδυνο οικοσυστήματα υψίστης Διεθνούς και Ευρωπαϊκής αξίας, στα οποία ζουν και ξεχειμωνιάζουν πάνω από 70 επαπειλούμενα είδη πουλιών. Την ίδια περίοδο, σε άλλες

περιοχές της χώρας, οι οποίες δεν έχουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά, ακυρώθηκαν αδειοδοτήσεις παρόμοιων μονάδων για ίδιες παραβιάσεις.

ΣΤ. Οι παραπλανητικοί, άστοχοι, και παράνομοι χειρισμοί που ακολουθήθηκαν κατά την αδειοδότησή τους, εντός προστατευόμενων περιοχών και σε αντιπαράθεση με την κοινωνία, **δεν προάγουν τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)**, αντιθέτως δημιουργούν κοινωνικά κινήματα ενάντια σ' αυτές.

Συγκεκριμένα παραβιάζονται:

- 1. Το Άρθρο 11 της ΣΛΕΕ**, επειδή δεν προωθείται η αειφόρος ανάπτυξη στην περιοχή.
- 2. Το άρθρο 191 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)**, επειδή καταστρατηγούνται οι αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης,
- 3. Η διεθνή σύμβαση του Aarchus** για την διαβούλευση που δεν έγινε και τη συμμετοχή των πολιτών στις ΑΕΠΟ που δεν υπήρξε,
- 4. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση της Φλωρεντίας**, επειδή οι εν λόγω μονάδες θα αλλοιώσουν καθοριστικά και μη αναστρέψιμα το φυσικό τοπίο της λιμνοθάλασσας του Μεσολογγίου μοναδικής ομορφιάς και

οικολογικής αξίας,

5. Οι Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ, καθώς και οι Συμβάσεις της Βέρνης, της Βόννης και του Ρίο, επειδή η εγκατάσταση αυτών των 4 ρυπογόνων μονάδων εντός του Εθνικού Πάρκου, επιφέρει σημαντικούς μη ανατρέψιμους κινδύνους στην προστασία των οικοτόπων αυτών, καθώς και των επαπειλούμενων ειδών που ζουν και ξεχειμωνιάζουν στην Ιστορική λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου.

6. Οι Οδηγίες 2011/92/ΕΕ και 2008/1/ΕΚ, επειδή κατά την αδειοδότηση των εν λόγω μονάδων υπήρξαν αμέλειες, παραλήψεις, παραβιάσεις και σημαντικά λάθη σχετικά με α) τα κριτήρια κατάταξης τους, β) τα κριτήρια χωροθέτησης τους γ) την επεξεργασία εναλλακτικών λύσεων και της μηδενικής λύσης, δ) τη διαδικασία Διαβούλευσης και πραγματικής συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού, ε) την πλημμελή αξιολόγηση από την αδειοδοτούσα αρχή κ.α.

7. Η Οδηγία 2009/28/ΕΚ, επειδή η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν συνάδει με την προσπάθεια της Ε.Ε για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Θα ανοίξουν θέσεις εργασίας;

Οι μονάδες είναι πλήρως αυτοματοποιημένες και θα απασχολούν ελάχιστο μόνιμο προσωπικό.

Παρακάτω μπορείτε να δείτε απόσπασμα από την ΜΠΕ παρόμοιας μονάδας Βιορευστών που θέλουν να αδειοδοτηθεί στην γειτονική Καλαβρούζα:

Η δυναμικότητα της μονάδας ως προς την αξιοποίηση των υπολειμμάτων θα είναι το μέγιστο 180kg/hr και θα λειτουργεί περί τις 8.000hr/yr. Οι ώρες λειτουργίας της μονάδας υπολογίζονται ως εξής: η μονάδα είναι πλήρως αυτοματοποιημένη και έχει τη δυνατότητα σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή να λειτουργεί επί 24ώρου βάσεως 365 ημέρες το χρόνο. Άρα οι ώρες λειτουργίας θα είναι $24h \times 365d/yr = 8.760hr/yr$. Από τις ώρες αυτές αφαιρούνται οι απαιτούμενες ώρες που χρησιμοποιούνται για τις προγραμματισμένες ή έκτακτες συντηρήσεις του εξοπλισμού και υπολογίζεται ότι σε ετήσια βάση οι ώρες λειτουργίας θα είναι κοντά στις 8.000hr/yr.

Σε ετήσια βάση η δυναμικότητα σε πρώτη ύλη βιομάζας θα είναι 1.250tn/yr. Τα παραπάνω μεγέθη αφορούν πλήρη και συνεχή λειτουργία της μονάδας και τροφοδότησής της με τη μέγιστη ποσότητα πρώτης ύλης.

Η μονάδα θα είναι πλήρως αυτοματοποιημένη και συνεπώς το απαιτούμενο προσωπικό θα είναι δύο άτομα μόνιμης απασχόλησης, τα οποία θα εργάζονται ανά βάρδιες για εργασίες όπως αποθήκευση πρώτης ύλης, έλεγχο εξοπλισμού, συντήρηση κτλ.

Από που θα προέρχεται η α' ύλη;

Στην Ελλάδα δεν υπάρχει παραγωγή Βιορευστών. Η α' ύλη των μονάδων θα είναι εισαγόμενη από το εξωτερικό.

Επικίνδυνη χωροθέτηση

Το ΤΕΕ Αιτωλοακαρνανίας στις παρατηρήσεις του για τις μονάδες Βιορευστών στο Εθνικό Πάρκο Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου-Αιτωλικού αναφέρει: «Επίσης θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν θέματα που δημιουργούνται από την χωροθέτηση της δραστηριότητας στην συγκεκριμένη περιοχή του Ευηνοχωρίου. Η περιοχή είναι αυξημένης επικινδυνότητας σε πλημμυρικά φαινόμενα με αποτέλεσμα να προκύπτει ζήτημα, αποθήκευσης μέχρι την αξιοποίηση της πρώτης ύλης στην συγκεκριμένη περιοχή του Ευηνοχωρίου καθώς και αποβλήτων (ορυκτέλαια κλπ) μέχρι την διάθεσή τους σε φορείς περισυλλογής – διάθεσης».

Συμπερασματικά

Πρόκειται για μια υπόθεση η οποία θα έχει αρνητικές επιπτώσεις για την περιοχή μας, όχι μόνο στο περιβάλλον αλλά και στην υγεία, την οικονομία, την καθημερινότητα. Τις επιπτώσεις αυτές θα τις νιώσουμε όλοι οι κάτοικοι, ενώ τα όποια οφέλη θα είναι αποκλειστικά και μόνο για τις τσέπες των επενδυτών.

Ζητάμε την άμεση ανάκληση των αδειών των μονάδων Βιορευστών ώστε να σταματήσει η καταστροφή που σχεδιάστηκε, μεθοδευμένα,

χωρίς εμάς και σε βάρος μας.

Γιατί Υπάρχει η Μόρια;

Γιώργος Τσιάκαλος

Ομότιμος Καθηγητής Παιδαγωγικής ΑΠΘ

«Μόρια» ήταν το όνομα του απόλυτου Κακού για πολλούς αιώνες στην Ευρώπη. Και μόνο το άκουσμα της λέξης έσπερνε φόβο και τρόμο, και «μακριά από εμάς με κάθε θυσία» ήταν η σκέψη που καθόριζε τη συμπεριφορά των ανθρώπων. *Moria Grande* ή «μαύρος θάνατος» ονομάστηκε η μεγάλη πανώλη (πανούκλα) που θέρισε το ένα τρίτο του πληθυσμού της Ευρώπης τον 14^ο αιώνα.

«Μόρια» είναι και πάλι σήμερα ένα όνομα που σκοπό έχει να σπείρει τον φόβο και τον τρόμο σε όσους ανθρώπους επιχειρούν να δραπετεύσουν από μέρη πείνας, καταδυνάστευσης, πολέμων και θανάτου παίρνοντας τον μοναδικό δρόμο σωτηρίας που έχουν στη διάθεσή τους: εκείνον του Αιγαίου.

Μπροστά στην ανθρωπιστική καταστροφή που συμβαίνει σήμερα στη Λέσβο πολλοί και πολλές αναρωτιούνται: «πώς είναι δυνατόν να υπάρχει σήμερα η Μόρια;». Η απάντηση στο ερώτημα δεν είναι δύσκολη.

Οδηγία 2001/51/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Δουβλίνο 3 (αρχικά Συνθήκη του Δουβλίνου) η πρώτη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία εισέρχεται ένα άτομο, είναι υπεύθυνη να δεχτεί την αίτηση ασύλου, ακόμη και εάν το άτομο επιθυμεί να υποβάλει την αίτησή του σε άλλη χώρα της ΕΕ. Πολλοί θεωρούν ότι το Δουβλίνο (στις διάφορες μορφές του) ήταν αυτό που μετέτρεψε τα κράτη της Νότιας Ευρώπης σε σχεδόν αποκλειστικούς αποδέκτες των αιτήσεων

ασύλου προσφύγων από την Ασία και την Αφρική. Και πολλοί επίσης θεωρούν πια αυτονόητο ότι οι αιτούμενοι άσυλο μόνον παράτυπα μπορούν να φτάσουν στις χώρες αυτές. Πράγματι αυτό ισχύει στην πράξη σήμερα.

Όμως η αλήθεια είναι ότι μέχρι το 2001 χιλιάδες αιτήσεις ασύλου υποβάλλονταν και κρίνονταν και στις χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης. Στη Γερμανία π.χ. ακόμη και μετά τους περιορισμούς που νομοθετήθηκαν το 1993 (μετά τη Συνθήκη του Δουβλίνου) δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι έφταναν στη χώρα και στα σύνορα δήλωναν ότι ζητούν άσυλο. Στα διεθνή αεροδρόμια υπήρχαν χώροι υποδοχής ακριβώς γι' αυτόν το σκοπό, περίπου σαν τα hot spots της Ελλάδας, που συχνά περιλάμβαναν ακόμη και σχολείο για τα ανήλικα παιδιά. Το ίδιο ίσχυε για όλα τα διεθνή αεροδρόμια της Ευρώπης. Οι περισσότεροι από αυτούς τους χώρους υπάρχουν ακόμη, όμως τώρα πια συνήθως είναι άδειοι.

Τι συνέβη το 2001;

Στις 28 Ιουνίου 2001 το Συμβούλιο της Ευρώπης, δηλαδή οι αρχηγοί των κρατών-μελών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου και του Έλληνα πρωθυπουργού, εξέδωσε την Οδηγία 2001/51, με την οποία τιμωρούνται αυστηρά οι αεροπορικές και οι ναυτιλιακές εταιρείες εάν μεταφέρουν προς την ΕΕ επιβάτες που δεν έχουν χωρίς βίζα Σένγκεν. Υποχρεώνονται δηλαδή οι εταιρείες να κάνουν τον έλεγχο, που μέχρι εκείνη την ημέρα γινόταν από τους αστυνομικούς της κάθε χώρας κατά την είσοδο στα αεροδρόμια και στα λιμάνια της.

Τα πρόστιμα που προβλέπονται στην Οδηγία είναι τόσα υπέρογκα ώστε είχαν ως αποτέλεσμα την πλήρη συμμόρφωση όλων των εταιρειών. Με αυτόν τον τρόπο οι πύλες πρόσβασης στην Ευρώπη για πολίτες τρίτων χωρών χωρίς βίζα Σένγκεν περιορίστηκαν να υπάρχουν μόνο στα εξωτερικά χερσαία σύνορα.

Στη συνέχεια, με μια σειρά διακρατικών συμφωνιών με τα κράτη που συνορεύουν με την ΕΕ, έκλεισαν και οι πύλες στα χερσαία σύνορα. Έτσι, ένας Σύρος με νόμιμο διαβατήριο αλλά χωρίς βίζα

Σένγκεν που βρίσκεται νόμιμα στην Τουρκία δεν μπορεί να την εγκαταλείψει χρησιμοποιώντας τις εξόδους των χερσαίων συνόρων προς την Ελλάδα και τη Βουλγαρία, καθώς η Τουρκία έχει αναλάβει την υποχρέωση να μην επιτρέπει την έξοδο προς χώρες της ΕΕ σε ανθρώπους που δεν έχουν βίζα Σένγκεν.

Συνεπώς, το μόνο που απομένει σ' αυτούς είναι η παράτυπη είσοδος στην ΕΕ, δηλαδή ο δρόμος από τον Έβρο, το Αιγαίο, τη Μεσόγειο. 40.000 νεκροί πρόσφυγες στη θάλασσα ήταν ο φόρος αίματος από την εφαρμογή αυτής της Οδηγίας.

Πώς εφαρμόζεται η Οδηγία 2001/51/Εκ στην Ελλάδα;

Η Οδηγία επιβάλλει στα κράτη-μέλη την αυστηρή τήρησή της, αφήνει όμως σ' αυτά το δικαίωμα να την εφαρμόζουν με τον τρόπο που εκείνα θεωρούν πιο κατάλληλο. Σε κάθε περίπτωση όμως τα μέτρα πρέπει να είναι «αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά».

Οι τρεις αυτές έννοιες, που στην Οδηγία αφορούν την αντιμετώπιση όσων εταιρειών μεταφέρουν μετανάστες, έγιναν στη συνέχεια ο πυρήνας της πολιτικής με την οποία αντιμετωπίζονται όσοι και όσες καταφέρνουν να διασχίσουν το Αιγαίο και να επιβιώσουν. Ο Γιάννης Μουζάλας, μιλώντας ως αρμόδιος υπουργός στην Κεντρική Επιτροπή του κυβερνώντος κόμματος στις 12 Φεβρουαρίου 2017, χρησιμοποίησε ακριβώς αυτές τις λέξεις για να ορίσει την πολιτική του. Την ίδια άποψη είχε εκφράσει σε συνέντευξή του ήδη στις 24 Αυγούστου 2015 ο τότε υπουργός Προστασίας του Πολίτη της κυβέρνησης Γιάννης Πανούσης με τη φράση «η Ελλάδα θα έπρεπε να ασκεί και αποτρεπτική πολιτική στο μεταναστευτικό».

Η λογική στην οποία θεμελιώνεται αυτή η πολιτική είναι ότι οι κυνηγημένοι του κόσμου θα εγκαταλείψουν την προσπάθειά τους να καταφύγουν στην Ευρώπη, εάν οι συνθήκες που θα βρουν εδώ θα είναι χειρότερες από εκείνες που άφησαν πίσω τους. Εάν αυτό γίνει κατορθωτό, τότε η «αποτρεπτική» πολιτική θα μπορεί να χαρακτηριστεί και ως «αποτελεσματική».

Η «αναλογικότητα» που προβλέπεται στην Οδηγία σημαίνει ότι δεν θα πρέπει τα μέτρα να υπερβαίνουν «τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου». Άξιο προσοχής είναι το γεγονός ότι το περιεχόμενο της αρχής της αναλογικότητας για κάθε μέτρο ορίζεται αποκλειστικά ως συνάρτηση της επίτευξης του στόχου και όχι σε σχέση με αξίες του ανθρώπινου πολιτισμού.

Έτσι, για τον πρωθυπουργό της Ουγγαρίας αναλογικό είναι το μέτρο της φυλάκισης των προσφύγων στο πλαίσιο της αποτρεπτικής πολιτικής, ενώ στην Ελλάδα τον ίδιο ρόλο παίζουν οι συνθήκες διαβίωσης στα στρατόπεδα προσφύγων, και ιδιαίτερα σ' εκείνα των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου. Πολύ χαρακτηριστικά αναφέρεται στη αιτιολογική παράγραφο της προκήρυξης για την «Κατασκευή Προαναχωρησιακού Κέντρου Κράτησης στη νήσο Κω» (8 Φεβρουαρίου 2017) το εξής: «Η κατασκευή δομών κράτησης θα λειτουργήσει αποτρεπτικά ως προς την δημιουργία νέων μεταναστευτικών ροών». Ως προς την αναλογικότητα η Ευρώπη διατύπωσε επίσημα αντιρρήσεις για τις φυλακίσεις στην Ουγγαρία, όπως επίσης για την κατασκευή του φράχτη στον Έβρο. Όμως, καμιά επίσημη αντίρρηση δεν διατύπωσε ποτέ για την κατάσταση στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου (χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είναι δική της επιλογή οι κρατήσεις εκεί ή ότι προβλέπονται στη συμφωνία της με την Τουρκία).

Στο παρελθόν η αποτρεπτική πολιτική είχε διατυπωθεί με πολύ μεγαλύτερη ειλικρίνεια. Ο αρχηγός της αστυνομίας είχε χρησιμοποιήσει τη φράση «πρέπει να τους κάνουμε το βίο αβίωτο», ενώ ο Αθανάσιος Πλεύρης έλεγε «πρέπει να περνάνε χειρότερα εδώ από τις χώρες τους, η κόλαση πρέπει να φαντάζει παράδεισος σε αυτό που θα ζουν εδώ». Για τον σκοπό αυτό πρότεινε να γίνεται γνωστό σε όσους/ες έρχονται στην Ελλάδα ότι «όταν είσαι εδώ δεν θα υπάρχουν κοινωνικές παροχές, δεν θα μπορείς να φας, να πιεις, δεν θα μπορείς να πας στο νοσοκομείο». Με την ίδια λογική ο Άδωνις Γεωργιάδης δήλωνε: «Πρέπει να τους κάνουμε τη ζωή δύσκολη για να καταλάβουν ότι είναι ανεπιθύμητοι στη χώρα και να φύγουν» και συμπλήρωνε «υπάρχει και το πρόγραμμα εθελοντικού επαναπατρισμού (...) να

πάρει τα λεφτά που του δίνουμε να πάρει το αεροπλανάκι και να επιστρέψει στην πατρίδα του».

Η παραπάνω προτροπή του Γεωργιάδη αποτελεί πολιτικό πρόγραμμα για την υλοποίηση του οποίου δραστηριοποιείται στη Μόρια ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ). Η μόνη «ανθρωπιστική βοήθεια» που υπάρχει σε αφθονία στο στρατόπεδο είναι τα διαφημιστικά του φυλλάδια με το εξής περιεχόμενο:

«Πρόγραμμα Εθελοντικού Επαναπατρισμού

Αν είστε υπήκοος τρίτης χώρας που δεν επιθυμείτε ή δεν μπορείτε να παραμείνετε νόμιμα στην Ελλάδα και επιθυμείτε να επιστρέψετε στη χώρα σας, μπορείτε να απευθυνθείτε στον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ) – Αποστολή Ελλάδος.

Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) στην Ελλάδα σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης υλοποιεί Προγράμματα Εθελοντικής Επιστροφής και Επανένταξης.

Μέσω αυτού του προγράμματος, ο ΔΟΜ αναλαμβάνει όλες τις νόμιμες διαδικασίες για τη διευκόλυνση της ασφαλούς και αξιοπρεπούς επιστροφής στη χώρα καταγωγής σας».

Παρότρυνση για αξιοπρεπή ζωή στην κόλαση των πολέμων, των βομβαρδισμών, της πείνας. Ποια πρέπει να είναι η ζωή στη Μόρια για να αποφασίσει μια μάνα με ένα βρέφος στην αγκαλιά να επιλέξει την επιστροφή στην κόλαση;

Μόρια – Τόπος Θυσίας

Η Μόρια είναι όλα τα παραπάνω. Γι' αυτό υπάρχει. Οι ξεριζωμένοι του κόσμου θυσιάζονται στον βωμό μιας απάνθρωπης ιδεολογίας και πολιτικής που ακούει στο όνομα «Ευρώπη-Φρούριο». Θυσιάζονται χωρίς ελπίδα να ματαιωθεί η θυσία με πρωτοβουλία αυτού που επέβαλε την απάνθρωπη ιδεολογία και πολιτική – σε αντίθεση με μιαν άλλη θυσία πριν χιλιάδες χρόνια σε ένα συνονόματο τόπο.

Μορία ήταν το όνομα του τόπου στον οποίον έστειλε ο θεός τον Αβραάμ για να θυσιάσει τον γιο του. Εκείνος υπάκουσε αλλά ο θεός την τελευταία στιγμή ανακάλεσε την εντολή του και το παιδί σώθηκε. Σήμερα δεν υπάρχει ανώτατο ον, όπως τότε, να σώσει τα παιδιά της Μόριας. Θεοί, αρχόντοι, βασιλιάδες θα συνεχίσουν την ίδια απάνθρωπη πολιτική όσο καιρό θα τους αφήνουμε να την ασκούν. Μόνο η Αλληλεγγύη στην Πράξη μπορεί να εξαφανίσει τις Μόριες και τα παράγωγά τους από τον κόσμο.

Αυτή είναι σήμερα το μοναδικό όπλο του πολιτισμού στον αγώνα ενάντια στη βαρβαρότητα.

Interview with Antifascist Fans of Lazio

Questions: Yavor Tarinski

[Η συνέντευξη στα ελληνικά ΕΔΩ]

When most people hear about SS Lazio they immediately think of neo-nazis and fascists. But then there is your group -Laziale e Antifascista (LAF). Tell us few words about your group and its activity?

The group was born to destroy the stereotype that all Lazio supporters are fascists. This stereotype is a powerful propaganda tool for Roman neo-fascist groups to indoctrinate younger boys with racist and fascist ideals. They use the curve of Lazio to promote their values, to do political proselytism and business. The values of S.S. Lazio, those demonstrated with facts in history, are the opposite. For a few hundred fascists, especially thanks to the mainstream media, there have been constructed this stereotype that

discredits Lazio and continues to feed the ranks of fascists, not just at the stadium, but in society.

All activities we do are meant to destroy this stereotype, to make it clear that Laziale does not mean fascist in Rome, in Italy and around the world. The number of LAF membership, in various capacities and independently, is constantly increasing. In Italy there are a hundred, mostly in Rome but also scattered throughout the country, and another hundred around the world.

Posters of LAF in support of foreign Lazio players. On the left & middle: Ogenyi Onazi (Nigeria) / On the right: Miroslav Klose (Germany)

The club has been heavily stigmatized by far-right imagery. But was that always the case?

It is so since 1987 with the advent of the Irriducibili who have conquered the curve with the help of criminal organizations. Before them, Lazio's supporters were apolitical; there were right-wing groups, left-wing groups, mixed groups.

Lazio was founded upon egalitarian, solidarity and social values; if you studied the history of Lazio would understand

that it is the opposite of a vision for a fascist life. Lazio was created in 1900 by nine Roman boys who decided to found a society of equals. This was decades before the birth of fascism. Now the misinformation makes people around the world believe that Lazio was the team of fascism when in reality Lazio was the only Roman team to oppose the attempts of the Fascist regime in 1927 to fuse all local teams into AS Roma. During World War II Jews and partisans have been hosted and hidden in the club's structures. The colors chosen were those of Greece to symbolize and honor the Olympic Spirit: sports practice as a means of unifying of peoples. They chose the eagle as a coat of arms because it is a Roman symbol.

The largest fan group in the history of Lazio was the Eagles Supporters. They were a "mixed", apolitical group. They dissolved when the Roman fascist parties and the criminal organizations decided to support the Irreducible to conquer the curve.

In the 70s in Rome there were the so called "Years of Lead" – a period of social and political turmoil in Italy that lasted from the late 1960s until the early 1980s, marked by a wave of both left-wing and right-wing political violence. In Stadio Olimpico there were fascist groups like the Viking, but also communist groups like Tupamaros and Commandos Aquile S.Basilio Talenti (C.A.S.T.). C.A.S.T., from the Roman districts San Basilio and Talenti, was actually the first group in Curva Nord. Others, like the anarchist Gruppo Rock existed until the early 90s. However no one had hegemony except of the Eagles who gathered many groups together.

Eagles Supporters

How is your group being accepted inside and outside the stadium?

People's feedback has been very positive, filled with enthusiasm. We have the support of many fans from Italy to South America who understand the value of the work we are doing. Anyone who believes in a world free from prejudice and discrimination should support us beyond the football faith.

Are there other antifascist and/or non-racist groups related to Lazio today?

Inside the stadium there is not a unitary group but many groups scattered in various sectors that to date do not expose their own banners. But in the city of Rome there are thousands of anti-fascist Laziali, and our goal is to help them unite and get organized.

Gruppo Rock was one of the anti-authoritarian subgroups of the Eagles Supporters

Do you have relations with antifascist supporters of other teams from Italy and abroad?

We are not being an ultras group so we do not have “official” friendships with ultras groups, but we have many ultras friends from various teams. In Italy we have comrades from Genoa, Perugia, Juve, Empoli and Cosenza; in Europe there are St Pauli, Celtic and Marseille; while around the world we have friendships with Palmeiras, Gremio, Corinthians, CD FAS – Hinchada Del Rojo.

Recently the dominant far-right supporter groups of Lazio demanded women to stay away from the ‘sacred space’ of Curva Nord. Were there reactions against this sexist attitude?

They issued a sexist leaflet that asked to not bring women to the first 10 rows (supposedly reserved for the hardcore ultras), not in the whole Curva. The best answer was given by

the thousands of women that support Lazio who, with their protests, forced the group to apologize.

Is your group or individual members collaborating with any political organizations and social movements?

We are more involved with social movements than with political parties. In Rome there are many antagonistic realities, and our initiative being a movement with autonomous and independent cells is present in many of them. There is no single thought in the LAF, nor a political ideology. There are anarchists, communists, socialists, liberals: each active in their own private life, people united by anti-fascism and passion for Lazio.

Photo of the left-wing Commandos Aquile S. Basilio Talenti (C.A.S.T.)

Can you give us a brief overview of the far-right influence in Italian football today?

The situation is alarming. Since the 70s the Italian neo-

fascist parties have focused their recruitment efforts on the football stadiums. It is a political strategy that has been going on for the last 40 years. They indoctrinate young people who go to the stadium only to support their team with party-line, racist, intolerant values. Boys who do not have adequate cultural bases to defend themselves are being attracted by these values. In Italy today the ultras world has been almost totally hegemonized. Nowadays the fascists are more organized, because they are financed by neo-fascist parties that do business with organized crime.

What do you think is the potential of football for social change? Why there is such struggle for control over stadiums by both the left and the right?

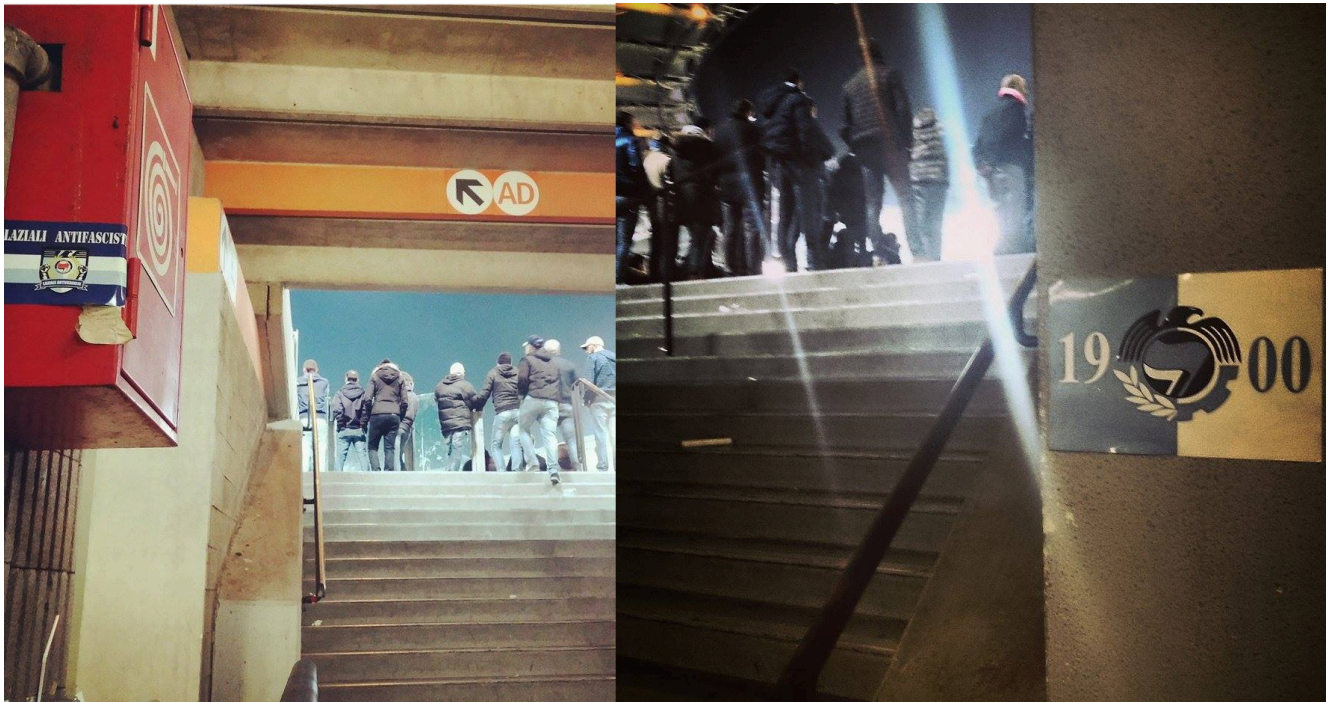
It can improve things, but unfortunately can also make them worse. The stadiums convey values. Nowadays we see a nationalist drift in the curves of many European countries. For years, fascist and neo-Nazi parties and movements have been striving to occupy these spaces, throwing up their propaganda and making political proselytism. They try to change the values that sport should seek – brotherhood, equality and respect are replaced with intolerance and nationalism– in order the youth to internalize their neo-fascist, racist, homophobic positions.

Concluding words?

The situation is so hard that we have to do what we do!

Flag of the far-right Irriducibili taken by LAF

LAF stickers inside Curva Nord

LAF scarves and t-shirts

The recent close relationship with West Ham United has provoked much resentment among the far-right supporters of

S.S. Lazio, because of the multiethnic character of the English team's ultras (such as the infamous dark-skinned WHU ultras leader Cass Pennant-on the photo)

Cover photo: Demonstration by members of LAF in front of the Coliseum in Rome (March 2016)

Συνέντευξη με τους Αντιφασίστες Οπαδούς της Λάτσιο

Ερωτήσεις: Yavor Tarinski

Μετάφραση: Κωνσταντίνος Μερσινιάς, Επιμέλεια: Ιωάννα Μαραβελίδη

[The interview in English [HERE](#)]

Όταν οι περισσότεροι άνθρωποι ακούνε για τη ΣΣ Λάτσιο φέρνουν κατευθείαν στο νου τους νεοναζί και φασίστες. Πλέον, όμως, υπάρχει η δική σας πρωτοβουλία -η *Laziale e Antifascista* (LAF). Πείτε μας λίγα λόγια για την ομάδα σας και τη δραστηριότητά της.

Η LAF δημιουργήθηκε με στόχο να καταρρίψει το στερεότυπο σύμφωνα με το οποίο όλοι οι υποστηρικτές της Λάτσιο δεν είναι παρά φασίστες. Αυτό το στερεότυπο αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο προπαγάνδας για τις νεοφασιστικές οργανώσεις της Ρώμης, το οποίο και χρησιμοποιούν ώστε να κάνουν ρατσιστική και φασιστική κατήχηση στους νεότερους. Χρησιμοποιούν την κερκίδα των οργανωμένων οπαδών της Λάτσιο για να προπαγανδίσουν τις αξίες τους, να κάνουν πολιτικό προσηλυτισμό και διάφορες άλλες

‘δουλειές’. Οι αξίες της Λάτσιο, όμως, αυτές που εδραιώθηκαν μέσα από ιστορικά γεγονότα, είναι αντίθετες προς τις δικές τους. Εξαιτίας μερικών εκατοντάδων φασιστών και ειδικά με τη βοήθεια των καθεστωτικών ΜΜΕ έχει χτιστεί αυτό το στερεότυπο που δυσφημεί ολόκληρο τον σύλλογο, συνεχίζοντας να τροφοδοτεί τα ποσοστά των φασιστών, όχι μόνο μέσα στο γήπεδο αλλά και μέσα στην κοινωνία.

Όλες οι δραστηριότητές μας στοχεύουν στην καταστροφή αυτού του στερεότυπου, κάνοντας ξεκάθαρο δηλαδή το ότι το να είσαι οπαδός της Λάτσιο δεν συνεπάγεται το ότι είσαι και φασίστας στη Ρώμη, στην Ιταλία ή και οπουδήποτε στον κόσμο. Τα μέλη της LAF αυξάνονται συνεχώς, σε διάφορες περιπτώσεις και ανάλογα με τη δυνατότητά τους. Στην Ιταλία είναι γύρω στους εκατό, κυρίως στη Ρώμη αλλά και διασκορπισμένοι σε όλη τη χώρα, και άλλοι τόσοι στο εξωτερικό.

Ο σύλλογος της Λάτσιο έχει στιγματιστεί επομένως έντονα από μια ακροδεξιά εικόνα. Ήταν, όμως, πάντα έτσι;

Έτσι είναι από το 1987, όπου και αρχίζει η άνοδος των *Irriducibili*, οι οποίοι κυριάρχησαν στο πέταλο, με τη βοήθεια εγκληματικών οργανώσεων. Πριν από αυτούς, οι οπαδοί της Λάτσιο ήταν απολίτικοι -υπήρχαν βέβαια ακροδεξιές και ακροαριστερές ομάδες αλλά και μεικτά γκρουπ.

Η Λάτσιο ιδρύθηκε βασισμένη σε κοινωνικές αρχές, στην ισότητα και στην αλληλεγγύη. Αν κάποιος διαβάσει την ιστορία της ομάδας, θα καταλάβει την αντίθεσή της με το φασιστικό όραμα. Η Λάτσιο δημιουργήθηκε το 1900 από 9 αγόρια της Ρώμης, τα οποία αποφάσισαν να εγκαθιδρύσουν μια κοινωνία ισότητας. Αυτό συνέβη δεκαετίες πριν την ανάδυση του φασισμού. Σήμερα, η παραπληροφόρηση κάνει τους ανθρώπους ανά τον κόσμο να πιστεύουν πως η Λάτσιο ήταν μια εξαρχής φασιστική ομάδα, ενώ στη πραγματικότητα υπήρξε η μόνη ομάδα της Ρώμης που αντιτάχθηκε στην προσπάθεια του φασιστικού καθεστώτος, του 1927, να συγχωνεύσει όλες τις τοπικές ομάδες σε μία, στην ΑΣ Ρόμα. Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου,

Εβραίοι και Παρτιζάνοι φιλοξενήθηκαν και κρύφτηκαν στις υποδομές του συλλόγου.

Τα χρώματα, τα οποία επιλέχθηκαν ήταν αυτά της Ελλάδος, για να συμβολίζουν και να τιμούν το Ολυμπιακό Πνεύμα: η άθληση ως μέσον ένωσης των ανθρώπων. Ο αετός επιλέχθηκε ως οικόσημο της ομάδας γιατί αποτελεί Ρωμαϊκό σύμβολο.

Οι Eagles Supporters

Ο μεγαλύτερος σύνδεσμος οπαδών στην ιστορία της Λάτσιο ήταν οι *Eagles Supporters*, οι οποίοι ήταν μια απολίτικη 'μίξη' οπαδών. Διαλύθηκαν όταν τα φασιστικά κόμματα και οι εγκληματικές οργανώσεις της Ρώμης αποφάσισαν να υποστηρίξουν την κυριαρχία των *Irriducibili* στο πέταλο.

Τη δεκαετία του '70 στη Ρώμη είχαμε τα επονομαζόμενα «Μολυβένια Χρόνια», μία περίοδο κοινωνικής και πολιτικής αναταραχής στην Ιταλία που διήρκησε από τα τέλη του '60 έως και τις αρχές του '80, όπου υπήρξε ένα κύμα ακροδεξιάς και ακροαριστερής βίας. Στο Στάδιο Ολίμπικο υπήρχαν φασιστικοί σύνδεσμοι, όπως οι *Viking*, αλλά και κομμουνιστικοί, όπως οι

Turamaros και οι *Commandos Aquile S.Basilio Talenti* (C.A.S.T.). Οι C.A.S.T προερχόμενοι από 2 περιοχές της Ρώμης, το San Basilio και τη Talenti, αποτέλεσαν επί της ουσίας τον πρώτο σύνδεσμο στην «Curva Nord» (το βόρειο πέταλο του Ολίμπικο). Άλλοι σύνδεσμοι, όπως οι αναρχικοί *Gruppo Rock* διατηρήθηκαν μέχρι τις αρχές του '90. Παρ'όλα αυτά, κανένας σύνδεσμος δεν είχε την ηγεμονία πέρα από τους *Eagles*, που ένωναν πολλές υποομάδες μαζί.

Ποια είναι η αποδοχή του κόσμου προς εσας, μέσα και έξω από το γήπεδο;

Η ανταπόκριση ως τώρα έχει υπάρξει πολύ θετική και γεμάτη ενθουσιασμό. Έχουμε την υποστήριξη πολλών οπαδών από την Ιταλία έως τη Νότια Αμερική, οι οποίοι αντιλαμβάνονται την αξία της δουλειάς που κάνουμε. Οποιοσδήποτε οραματίζεται έναν κόσμο χωρίς προκαταλήψεις και διακρίσεις πρέπει να μας υποστηρίξει πέραν των ποδοσφαιρικών πεποιθήσεων.

Αφίσες της LAF προς υποστήριξη των ξένων παικτών της Λάτσιο. Στα αριστερά & κέντρο: Ogenyi Onazi (Νιγηρία) / Στα δεξιά: Miroslav Klose (Γερμανία)

Υπάρχουν άλλες αντιφασιστικές και/ή αντιρατσιστικές ομαδοποιήσεις που σχετίζονται με τη Λάτσιο σήμερα;

Μέσα στο γήπεδο δεν υπάρχει ένας ενιαίος σύνδεσμος αλλά πολλές ομάδες διασκορπισμένες σε διαφορετικά μέρη του γηπέδου, που μέχρι σήμερα δεν έχουν σηκώσει δικά τους πανό. Μέσα στην πόλη της Ρώμης, όμως, υπάρχουν χιλιάδες αντιφασίστες οπαδοί της Λάτσιο και στόχος μας είναι να τους βοηθήσουμε να ενωθούν και να οργανωθούν.

Έχετε σχέσεις με αντιφασίστες οπαδούς άλλων ομάδων από την Ιταλία και το εξωτερικό;

Εφόσον δεν είμαστε οργανωμένος σύνδεσμος οπαδών, δεν έχουμε “επίσημη” αδελφοποίηση με άλλους συνδέσμους, αλλά έχουμε πολλούς φίλους οργανωμένους οπαδούς από διάφορες ομάδες. Στην Ιταλία έχουμε συντρόφους από την Τζένοα, την Περούτζια, τη Γιουβέντους, την Έμπολι και την Κοσέντζα, στην Ευρώπη από τη Ζανκτ Πάουλι, τη Σέλτικ και τη Μαρσέιγ, ενώ στον υπόλοιπο κόσμο διατηρούμε φιλίες με οπαδούς της Παλμέρας, της Γκρέμιο, της Κορίνθιανς και της ΦΑΣ -Hinchada Del Rojo.

Οι Gruppo Rock ήταν μία από τις αντιεξουσιαστικές υποομάδες των Eagles Supporters

Πρόσφατα οι επικρατούντες ακροδεξιοί οπαδοί της Λάτσιο απαίτησαν οι γυναίκες να μείνουν μακριά από τον “ιερό χώρο” του βόρειου πετάλου (Curva Nord). Υπήρξαν καθόλου αντιδράσεις κατά της σεξιστικής αυτής συμπεριφοράς;

Κυκλοφόρησαν, όντως, ένα σεξιστικό φυλλάδιο με το οποίο ζητούσαν από τους οπαδούς να μην φέρνουν γυναίκες στις πρώτες 10 σειρές του πετάλου (οι οποίες υποτίθεται πως είναι κρατημένες για τους σκληροπυρηνικούς οργανωμένους). Η καλύτερη απάντηση δόθηκε από τις χιλιάδες γυναίκες, φιλάθλους της Λάτσιο, οι οποίες μέσω των διαμαρτυριών τους ανάγκασαν την γκρούπα αυτή να απολογηθεί.

Η ομάδα σας ή κάποια άτομα μεμονωμένα από εσάς συνεργάζονται με πολιτικές οργανώσεις ή κοινωνικά κινήματα;

Συνδεόμαστε περισσότερο με κοινωνικά κινήματα, παρά με πολιτικά κόμματα. Στη Ρώμη υπάρχουν πολλές διαφορετικές ανταγωνιστικές πραγματικότητες και η δική μας πρωτοβουλία, όντας μια κίνηση με αυτόνομους και ανεξάρτητους πυρήνες, βρίσκεται παρούσα σε πολλές από αυτές. Δεν υπάρχει μια ενιαία γραμμή σκέψης μέσα στη LAF, ούτε μια συγκεκριμένη πολιτική ιδεολογία. Υπάρχουν αναρχικοί, κομμουνιστές, σοσιαλιστές, ελευθεριακοί: όλοι ενεργοί στην προσωπική τους ζωή, άνθρωποι που τους ενώνει ο αντιφασισμός και το πάθος τους για τη Λάτσιο.

Φωτογραφία των αριστερών Commandos Aquile S. Basilio Talenti (C.A.S.T.)

Μπορείτε να μας κάνετε μια σύνοψη της επιρροής που έχει η ακροδεξιά στο Ιταλικό ποδόσφαιρο σήμερα;

Η κατάσταση είναι ανησυχητική. Από το '70 τα Ιταλικά νεοφασιστικά κόμματα επικέντρωσαν τις προσπάθειες στρατολόγησής τους στα ποδοσφαιρικά γήπεδα. Είναι μια **πολιτική στρατηγική**, η οποία λαμβάνει χώρα τα τελευταία 40 χρόνια. Κάνουν πλύση εγκεφάλου σε νέους ανθρώπους, που πηγαίνουν γήπεδο απλώς για να υποστηρίξουν την ομάδα τους, με τη γραμμή του κόμματος και με αξίες ρατσιστικές και της μη ανοχής στο διαφορετικό. Τα αγόρια που δεν έχουν μια επαρκή βάση κουλτούρας, ώστε να υπερασπιστούν τον εαυτό τους, ελκύονται από αυτές τις αξίες. Στην Ιταλία, σήμερα, ο κόσμος των οργανωμένων έχει τεθεί σχεδόν απόλυτα υπό ηγεμονία. Σήμερα οι φασίστες είναι πιο οργανωμένοι επειδή χρηματοδοτούνται από νεο-φασιστικά κόμματα, τα οποία κάνουν δουλειές με το οργανωμένο έγκλημα.

Ποιες πιστεύετε πως είναι οι δυνατότητες συμβολής του

ποδοσφαίρου στην κοινωνική αλλαγή; Γιατί υπάρχει μια τέτοια μάχη για τον έλεγχο των γηπέδων τόσο από την Αριστερά όσο και από τη Δεξιά;

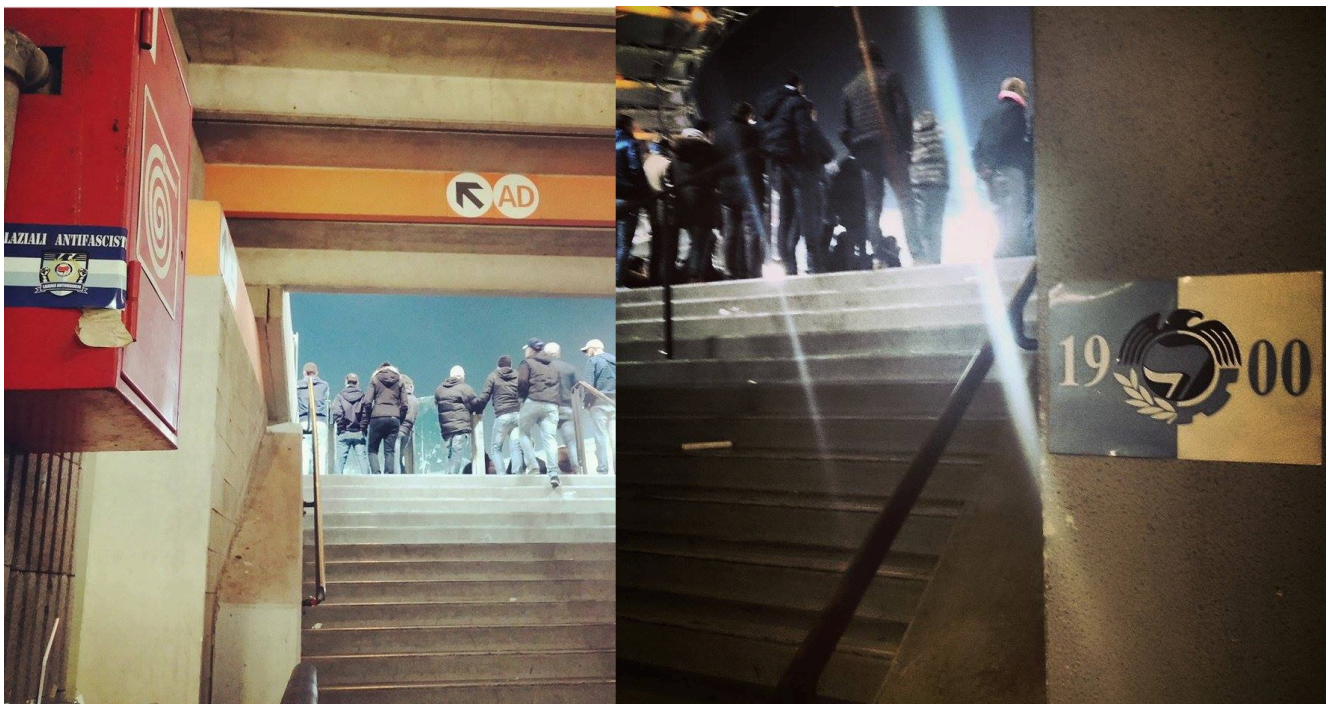
Μπορεί να βελτιώσει τα πράγματα αλλά δυστυχώς μπορεί να τα κάνει και ακόμη χειρότερα. Τα γήπεδα μεταδίδουν αξίες. Σήμερα μπορούμε να δούμε μια εθνικιστική στροφή στις κερκίδες των γηπέδων πολλών ευρωπαϊκών χωρών. Για χρόνια, φασίστες και νεοναζιστικά κόμματα και κινήσεις έχουν προσπαθήσει να καταλάβουν αυτές τις θέσεις, εξαπολύοντας την προπαγάνδα τους και ασκώντας πολιτικό προσηλυτισμό. Προσπαθούν να αλλάξουν τις αξίες, τις οποίες το άθλημα πρέπει να επιζητά- η αδελφοσύνη, η ισότητα και ο σεβασμός αντικαθίστανται από τη μη ανοχή και τον εθνικισμό- προκειμένου οι νέοι να υιοθετήσουν και να εσωτερικεύσουν τις νεοφασιστικές, ρατσιστικές και ομοφοβικές τους θέσεις.

Κάποια καταληκτικά λόγια;

Η κατάσταση είναι τόσο σκληρή, που είναι αναγκαίο να κάνουμε αυτό που κάνουμε!

Σημαία των ακροδεξιών Irriducibili που πάρθηκε από τη LAF

Αυτοκόλλητα της LAF στο βόρειο πετάλο (Curva Nord)

Κασκόλ & μπλούζες της LAF

Η πρόσφατη στενή σχέση των οπαδών της Γουέστ Χαμ με αυτούς της Λάτσιο έχει προκαλέσει τη δυσαρέσκεια των ακροδεξιών της τελευταίας εξαιτίας του πολυεθνικού χαρακτήρα των Άγγλων οπαδών (όπως τον περιβόητο μαύρο ηγέτη των οπαδών της Γουέστ Χαμ Cass Pennant -στη φωτογραφία)

Φωτογραφία κειμένου: Συγκέντρωση μελών της LAF στο Κολοσσαίο (Μάρτιος 2016)

Κάποια Συμπεράσματα από τον

Φόνο του Ζακ Κωστόπουλου

Αντώνης Μπρούμας

1. Ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας εμφανίζεται να επικροτεί την **αυτοδικία** μετά φόνου, όταν διακινδυνεύεται η ιδιοκτησία, μολονότι μία τέτοια συμπεριφορά συνιστά κακούργημα σύμφωνα με τον Ποινικό Κώδικα. Δεν έχει σημασία αν τρεις κλωτσάνε στο κεφάλι ένα πρεζάκι, που δεν μπορεί να πάρει τα πόδια του. Στα μάτια των τρομαγμένων πρόκειται για ηρωική πράξη, που θα έπρεπε να επιβραβεύεται, όπως στις ΗΠΑ που από την πολλή αυτοδικία σκοτώνονται σαν τα κοτσύφια στα σχολεία και στους δημόσιους χώρους.

2. Η επιφανειακή αιτία του φαινομένου αυτού είναι η **έλλειψη εμπιστοσύνης** στους θεσμούς της καταστολής και της δικαιοσύνης και η επίκληση μίας γενικευμένης εγκληματικότητας, παρ' όλο που οι δείκτες της εγκληματικότητας έχουν μειωθεί κατά 12% από το 2012.

3. Η βαθύτερη αιτία του φαινομένου είναι ο διαρκής **φόβος**. Υπάρχουν μαζικά κοινωνικά στρώματα, που έχουν απωλέσει τους όποιους κοινωνικούς δεσμούς εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης και λειτουργούν κανιβαλιστικά τόσο μεταξύ τους όσο και έναντι οποιασδήποτε υπαρκτής ή ανύπαρκτης απειλής. Ο “νοικοκυραίος” φοβάται τόσο πολύ, γιατί φοβάται κυρίως τον διπλανό του “νοικοκυραίο”, γνωρίζοντας ότι στην πρώτη ευκαιρία είναι αυτός που θα του επιτεθεί με διάφορους τρόπους. Σε αυτό το υπόστρωμα ανασφάλειας και φόβου, οποιοσδήποτε ενοποιητικός παράγοντας, όπως το έθνος ή εξωτερικές απειλές, λειτουργούν ως προσωπικό βάλσαμο και προσωρινή ανακωχή.

4. Αντίθετα με τους “νοικοκυραίους”, ο Ζακ Κωστόπουλος μπορεί να ήταν ναρκομανής και διαφορετικός αλλά, για κακή τύχη των υπαίτιων του ξυλοδαρμού καθώς και της ΕΛΑΣ, που είχε κάθε λόγο να κουκουλώσει την υπόθεση, δεν ήταν ένα τυχαίο πρεζάκι. Έχει πίσω του μία **μικρή κοινωνία μέσα στην κοινωνία** με δεσμούς

εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης, η οποία λειτουργεί με αξίες και όχι με τον φόβο και τον κανιβαλισμό.

Αυτό που λείπει από τους κλεπταποδόχους και ενεχυροδανειστές κοσμημάτων της Ομόνοιας, που δεν θα τους κλάψει η μάνα τους, το έχει δυστυχώς γι' αυτούς ένα πρεζάκι, ένας πούστης, μία drag queen. Τώρα, αν πιστεύαμε και εμείς στην αυτοδικία, όπως αυτοί που κλωτσούσαν και οι ομοιδεάτες τους, θα είχαμε ισοπεδώσει μερικές δεκάδες καταστήματα στην Ομόνοια. Θα αρκεστούμε στην απώλεια ενός ανθρώπου, που είχε ακόμη πολλά να δώσει αλλά μέσα από τις αντιφάσεις του εκτέθηκε ως βορά στα θηρία.

5. Και σε αυτή την υπόθεση φάνηκε ποιοι τροφοδότησαν το μίσος και υποδαύλισαν τον φασισμό και ποιοι ήταν για άλλη μια φορά απόντες. Μία σειρά **MME** κάλυψαν το γεγονός με πρωτοφανώς μισανθρωπικό τρόπο, αλληλοτροφοδοτώντας με σανό το κοινό που τα ακολουθεί και αδιαφορώντας αν νομιμοποιούν συμπεριφορές που συνιστούν κακουργήματα. Αλλά και η αντιπολίτευση πατά πάνω στον φόβο των πολιτών, για να λαϊκίζει συνεχώς πάνω στο φαινόμενο της εγκληματικότητας, χωρίς φυσικά καμία απολύτως σοβαρή πρόθεση να το λύσει.

Τέλος, πεθυμήσαμε αυτούς που **καταδικάζουν τη βία από όπου και αν προέρχεται**. Δεν πα' να χύθηκαν μυαλά στο πεζοδρόμιο; Δεν ξύπνησε μέσα τους αυτό το ακράτητο πάθος, που ξυπνά όταν εξεγείρονται που καμιά πορεία κλείνει τους δρόμους.

Πραγματικά, τους πεθυμήσαμε.